

รายงานการวิจัย ฉบับที่ ๘7

การศึกษาวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มนัส บุญประกอบ

วิริณดี ธรรมนารถสกุล

รังสรรค์ โฉมยา

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN 974 - 597 - 023 - 9

รายงานการวิจัย ฉบับที่ 67

การศึกษาวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
ของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

ดร. มนัส บุญประกอบ

ผู้ช่วยวิจัย

นางสาว วิริณิธี ชรรมนารถสกุล

นาย รังสรรค์ โฉมยา

สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณรายได้ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ISBN 974 - 597 - 023 - 9

(2541)

แบบปก : ดร. มนัส บุญประกอบ

คำนำ

รายงานการวิจัยฉบับที่ 67 เรื่อง "การศึกษาวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" นี้เป็นผลงานวิจัยงานหนึ่งที่มีความร่วมมือในการวิจัยจากนิสิตที่เรียนวิชา วป.803 (ฝึกวิจัย I) ด้วย หัวข้องานวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัยโดยตรง และเป็นการสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานที่จะขยายการใช้ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศให้เต็มที่ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ขอขอบคุณอาจารย์ ดร.มนัส บุญประกอบ หัวหน้าโครงการและนิสิตทั้งสองคน คือ นายรังสรรค์ โคมยา และ นางสาววิริณี ชรรমনารถสกุล ที่ได้ร่วมมือกันดำเนินการอย่างเข้มแข็ง จนทำให้งานนี้สำเร็จเรียบร้อยภายในเวลารวดเร็ว หวังว่าผลงานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ทั้งในทางวิชาการ และในทางการใช้ประโยชน์ในการวางแผนการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยและหน่วยงานอื่นต่อไป

รองศาสตราจารย์ ดร.พงษ์จิต อินทสุวรรณ
(ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์)

2547

ประกาศคุณูปการ

งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จผลเนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากบุคคลหลายฝ่าย อันได้แก่ คณะผู้เชี่ยวชาญที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับเครื่องมือการวิจัย (ดังปรากฏชื่อในภาคผนวก) คณะอาจารย์ข้าราชการ กลุ่มผู้ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัยซึ่งทำงานอยู่ในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่บางเขนกับที่สนามกีฬาแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และที่องค์กรฯ จังหวัดนครนายก กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย ประกอบด้วยคณะผู้บริหารและข้าราชการในหน่วยงาน สถาบัน และคณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ประสานมิตร ตลอดจนนิสิตบัณฑิตศึกษา สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ที่ช่วยเป็นธุระในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความอนุเคราะห์ของหน่วยงาน และทุก ๆ ท่าน ตามที่กล่าวมาข้างต้น จึงขอขอบคุณ และขอขอบใจมา ณ โอกาสนี้

การวิจัยในครั้งนี้ จะไม่อาจดำเนินไปได้เลยหากไม่ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุนจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และการอำนวยความสะดวกให้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ของสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาเอื้อเฟื้อ และหวังว่าผลการวิจัยในครั้งนี้คงจะเป็นประโยชน์แก่ทางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และท่านผู้สนใจทั่วไปตามสมควร

บทคัดย่องานวิจัย

เรื่อง

การศึกษาวิจัยทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้วิจัย

ดร.มนัส บุญประกอบ

ผู้ช่วยวิจัย

นางสาววิรินทร์ ชรรมนารตสกุล

นายรังสรรค์ โคมยา

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร และข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการรับรู้ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้ที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 395 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตามลำดับชั้นแบบไม่ใช้สัดส่วนจากประชากร เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามวัดตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ ตัวแปรด้านชีวสังคม ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ กระบวนการรับรู้ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ เพื่อคำนวณค่าสถิติพื้นฐาน, ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. ผู้บริหารและข้าราชการในกลุ่มตัวอย่างมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการรับรู้ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มรวมบุคลากร มคอ กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มข้าราชการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .906, .918 และ .908 ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งในกลุ่มรวมบุคลากร มศว กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มข้าราชการ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในกลุ่มรวมบุคลากรของ มศว กลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มข้าราชการ ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .365, .511 และ .335 ตามลำดับ

5. การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกันทั้งในด้านเพศ, ระดับการศึกษา, อายุการทำงาน, และลักษณะงานนั้น พบว่าไม่มีความแตกต่างกัน

Research Abstract

Visions toward Information Technology System of Administrators and Government officials at Srinakharinwirot University

Researcher

Dr. Marat Boonprakob

Research Assistants

Wirinth Thamnarthsakul

Rungsun Chomya

The objectives of this research were as follows: to study visions toward information technology system of administrators and government officials at Srinakharinwirot University (SWU) including the relationship among the paradigms the amount of information technology employed and the opinions about teamwork, the visions toward information technology system and to compare the visions toward the above mentioned system among those with different biosocial characteristics.

By disproportional stratified random sampling 395 subjects were selected from administrators and government officials at SWU. The instrument for collecting the data was the questionnaire focusing on 5 variables - biosocial, the amount of information technology used, the opinions toward teamwork, paradigms toward information technology and visions toward information technology system. The software package, SPSS/PC+, was used to compute basic statistics - percentage, mean (\bar{X}), and standard deviation (SD). It was also used to calculate the statistics for testing the hypotheses such as t-test, one-way analysis of variance and analyzing the relationships by employing Pearson Correlation Coefficient.

Research findings are as follows:

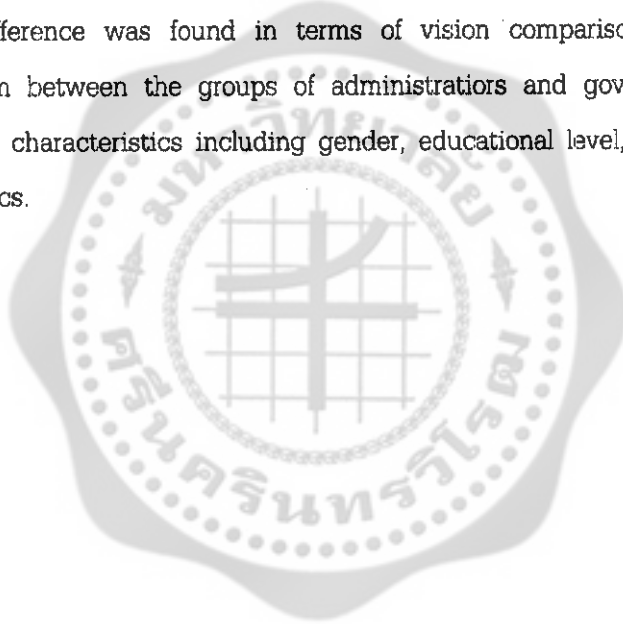
1. Both groups administrators and government officials, had good visions toward information technology system.
2. The relationships between subjects, paradigms toward information technology system and their visions toward this system were significantly positive at .01 level; these

were found in groups - both groups, administrators, and government officials, with correlation coefficients of .906, .918 and .908 respectively.

3. No significant relationships were found between the amount of information technology used and the visions toward information technology system were found among the groups - both groups, administrators, and government officials.

4. The relationships between subjects' opinions toward teamwork and their visions toward information technology were found to be positively significant at .01 level for the groups - both groups, administrators and government officials, with correlation coefficients of .365, .511 and .335 respectively.

5. No difference was found in terms of vision comparison toward information technology system between the groups of administrators and government officials with different biosocial characteristics including gender, educational level, years of working and work characteristics.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ	1
หลักการและเหตุผล	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	4
ความสำคัญของการศึกษา	5
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
1. วิสัยทัศน์	8
1.1 นิยามและความหมาย	8
1.2 องค์ประกอบของวิสัยทัศน์	9
1.3 ความสำคัญของวิสัยทัศน์	12
1.4 ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี	14
2. ความสำเร็จขององค์กร	15
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จขององค์กร	15
2.2 วิสัยทัศน์กับความสำเร็จขององค์กร	16
3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	17
3.1 นิยามและความหมาย	17
3.2 องค์ประกอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	18
4. บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	19
4.1 บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร	19
4.2 บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับสถานบันการศึกษา	20
4.3 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	23
5. วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการใน มศว	23
5.1 ความสำคัญ	23
5.2 ความหมายของวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการใน มศว	25
5.3 การวัดวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ ใน มศว	25

6.	ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว.....	26
6.1	ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคลากรที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว	26
6.2	กระบวนการทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบฯ.....	28
6.3	ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว	29
6.4	ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	30
6.5	ปัจจัยด้านชีวสังคมกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ	30
7.	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร.....	33
8.	สมมุติฐานการวิจัย.....	34
9.	กรอบแนวคิดของการศึกษา.....	35
3	วิธีดำเนินการวิจัย	36
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
	เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร.....	37
	การตรวจหาคุณภาพเครื่องมือ	38
	วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	39
	การวิเคราะห์ข้อมูล	39
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
	ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	40
	ตอนที่ 2 การทดสอบทางสถิติตามสมมุติฐาน.....	42
5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	48
	สรุปผลการวิจัย	48
	อภิปรายผลการวิจัย	51
	การนำผลการวิจัยไปใช้ในองค์กร.....	55
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	56
	ข้อจำกัดในการทำวิจัย	57
	บรรณานุกรม.....	58
	ภาคผนวก	65

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการ โดยแบ่งตามคณะ/สถาบัน/หน่วยงาน	37
2. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษา	40
3. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามอายุการทำงาน	41
4. แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหารและข้าราชการ ตามลักษณะงาน เพศ และจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	41
5. แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรที่ศึกษาแยกตามกลุ่มผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากร มศว	42
6. แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามกลุ่มบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ	43
7. แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับกระบวนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ	43
8. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับเพศ	44
9. แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับระดับการศึกษา	45
10. แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับระดับการศึกษา	45
11. แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับอายุการทำงาน	46
12. แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับอายุการทำงาน	46
13. แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับลักษณะงาน	47

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 : แสดงลำดับขั้นตอนของจุดมุ่งหมายและกลยุทธ์	13
2 : แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลและกลุ่มในองค์กรแห่งการเรียนรู้	16
3 : แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย	35

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในปัจจุบัน ได้ส่งผลกระทบต่อไปยังประเทศต่าง ๆ โดยเฉพาะเทคโนโลยีสารสนเทศก่อให้เกิดสภาวะไร้พรมแดนทั่วโลก หรือเรียกว่า “โลกาภิวัตน์” มีการเผยแพร่วัฒนธรรมเทคโนโลยี ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ด้วยการติดต่อผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่เชื่อมโยงถึงกันทั่วโลกและการคาดหมายว่า ในปี ค.ศ. 2000 จะมีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกประมาณ 1.2 พันล้านคน (Charmonman & Wongwatanasin, 1996 : 1) ซึ่งส่งผลให้มีการแสวงหาข้อมูลเพื่อความได้เปรียบ เช่น การตัดสินใจ การลงทุน การเมือง วัฒนธรรม และการศึกษา เป็นต้น สังคมเกิดการแข่งขันการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและรุนแรง มีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรและการถ่ายทอดทางสังคมสลับซับซ้อนมากขึ้น วัฒนธรรมท้องถิ่นเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะวัฒนธรรมสากล การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่เกิดขึ้นเป็นไปเพื่อการพัฒนา และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ อย่างไรก็ตามสิ่งสำคัญและจำเป็นที่สุดอันดับแรกคือ การพัฒนาทรัพยากรบุคคล เนื่องจากทรัพยากรบุคคลจะเป็นผู้สร้างความเจริญมั่งคั่งให้กับประเทศ

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล ซึ่งจะช่วยในการเตรียมคนและสังคมให้พร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลง เพื่อการพัฒนาประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ (อมรวิรัช นาคทรพรพ. 2539 : 42) สถาบันการศึกษาจัดว่าเป็นสถาบันหลักในการถ่ายทอดทางสังคมด้านการศึกษา เพื่อถ่ายทอดความรู้ ทักษะคติ แบบแผนการประพฤติ และมรดกทางสังคมแก่ชนรุ่นต่อไป นอกจากนี้การศึกษายังช่วยในการพัฒนาความคิด ความรู้ ความสามารถ เพื่อให้บุคคลเข้าใจสังคมที่เขาเป็นสมาชิกอยู่ และสามารถปรับตัวให้เข้ากับคนอื่น ๆ ในสังคมได้ (สุพัตรา สุภาพ. 2538 : 83) การพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่คิดเป็น โดยคิดวิเคราะห์อยู่บนหลักการของเหตุและผล สามารถเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ในโลกกว้าง รู้จักเลือกรับข่าวสารใหม่ ๆ และสามารถเข้าถึงความหลากหลายและความเป็นนานาชาติได้ แนวทางที่เสนอในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เน้นการพัฒนาทรัพยากรบุคคล กล่าวคือ ต้องมีการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการใช้สื่อสารสนเทศและเทคโนโลยีให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพของครอบครัวและชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2539 : 3 - 9) ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การศึกษาในระบบโรงเรียนเน้นในส่วนของการเตรียมบุคคลเข้าสู่สังคม โดยมีการจัดแบ่งการศึกษาออกเป็นระดับต่าง ๆ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาระดับสูง เน้นการเตรียมบุคคลเข้าสู่อาชีพ ให้การศึกษาพัฒนา

ศักยภาพในเชิงอาชีพ ความรู้ ทักษะและภูมิปัญญา เพื่อให้บุคคลพร้อมที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ

ปัจจุบันสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ได้นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบการเรียนการสอนทั้งโดยตรงและทางอ้อม ก่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนนวัตกรรมทางภูมิปัญญาอย่างไร้พรมแดน เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบและวิธีการศึกษา มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆ เข้ามาใช้ในระบบมากขึ้น เช่น มีการใช้คอมพิวเตอร์ในการช่วยสอน ใช้การเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น (ลัดดาวัลย์ เพชรไพโรจน์. 2539 : 116 - 120) เทคโนโลยีสารสนเทศจึงมีบทบาทสำคัญในระบบการศึกษา และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเองตลอดชีวิต การมีความพร้อมในเรื่องสารสนเทศจึงเป็นหัวใจของการพัฒนาคน (อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. 2538 : 61) ในต่างประเทศได้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางการศึกษา และนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารบุคลากรทางการศึกษา อาทิเช่น ประเทศสิงคโปร์ได้ทุ่มเทงบประมาณสามหมื่นล้านบาท เพื่อการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา โดยเน้นการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วยมุ่งหมาย ให้เป็นเกาะที่เลิศด้วยอัจฉริยะทางเทคโนโลยี (Intelligent island) ส่วนฮ่องกงได้สร้างระบบเครือข่ายมังกร (Dragon link) เพื่อเป็นแหล่งในการค้นคว้าสารสนเทศให้กับประชาชน เป็นต้น (โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกภิวัตน์. 2540 : 1)

ถึงแม้ว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ แต่หากขาดการเตรียมพร้อมที่ดีในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ก็มีความเสี่ยง ถ้าหากไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้เต็มศักยภาพอย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น ได้มีการคาดหมายกันว่าในปี พ.ศ. 2543 ทั่วโลกจะมีคนใช้ระบบอินเทอร์เน็ตในราว 150 ล้านคน (Galbreath. 1997 : 39 - 40) จากการสำรวจจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จากจำนวนผู้ใช้ประมาณ 5,000 คน ในปี พ.ศ. 2537 เพิ่มขึ้นเป็น 100,000 คน ในปี พ.ศ. 2539 (Chamnonman & Wongwatanasin. 1996 : 1 - 2) และคาดว่าเมื่อสิ้นปี พ.ศ. 2540 จะมีจำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 1 ล้านคน (กนกวรรณ ว่องวัฒนะสิน และ ศรีศักดิ์ จามรมาน. 2540 : 1) จะเห็นได้ว่าแนวโน้มของจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว และบุคคลทั่วไปให้ความสนใจอินเทอร์เน็ตมากที่สุดในปัจจุบัน เพราะสามารถใช้ติดต่อกับบุคคลต่าง ๆ ได้ทั่วโลก รวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่ายเมื่อเทียบกับการติดต่อด้วยระบบอื่น ๆ การเตรียมพร้อมที่ดีทั้งในด้านบุคคลและด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จะช่วยลดปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้ ดังนั้นระบบการเรียนการสอนในลักษณะเดิมอาจล้าสมัย การผลิตบัณฑิตในปัจจุบันจึงต้องให้นักศึกษามีความคุ้นเคยกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังเช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ระบุคุณสมบัติของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า "ต้องสามารถใช้คอมพิวเตอร์เป็น" ซึ่งสอดคล้องกับ แนวคิดของศาสตราจารย์ ดร. แดเนียล วี ทอสทิสัน แห่งมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ที่กล่าวว่า นอกจากบัณฑิตจะรู้ในศาสตร์ของตนแล้วบัณฑิตต้องมีความชำนาญในการใช้คอมพิวเตอร์แสวงหาข้อมูลต่าง ๆ และสามารถ

คอมพิวเตอร์ประกอบด้วยความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (จรัส สุวรรณเวลา. 2540 : 135 - 137) ปัจจุบันการเรียนรู้ไม่ได้เกิดเฉพาะในสถาบันการศึกษาเท่านั้น แต่การเรียนรู้เกิดขึ้นอยู่ทั่วไปตลอดเวลา รอท (Roth. 1995 : 75 - 85) กล่าวว่า เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเรียนรู้ของบุคคล กลุ่มและองค์กร อินเทอร์เน็ตเป็นระบบที่ช่วยส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพของบุคคลและกลุ่ม ดังนั้นการเรียนการสอนควรเน้นการพัฒนาความสามารถในการแสวงหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องและการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองต่อไปได้ตลอดชีวิต

การบริหารงานเพื่อจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสนับสนุนการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยได้อย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวข้างต้น จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล มีนโยบายที่ชัดเจน ประกาศให้ชุมชนในมหาวิทยาลัยได้ทราบและให้ความร่วมมือในการเปลี่ยนแปลงระบบ (พรชัย มงคลวนิช 2540 : 3) เพื่อสนองตอบการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาในเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้ทันกับความต้องการนโยบายและแผนงานที่ดัดเจิดขึ้นได้เพราะมีวิสัยทัศน์ (Vision) ที่ดี การเปลี่ยนแปลงจะเกิดผลมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความชัดเจนของวิสัยทัศน์ ซึ่งผู้บริหารมีความสามารถสร้างหรือกำหนดวิสัยทัศน์ได้อย่างชัดเจนทั้งในแง่มุมมอง ความหมาย และกลยุทธ์ในการผลักดันให้วิสัยทัศน์เป็นที่ยอมรับ ดังนั้น วิสัยทัศน์จึงเป็นดัชนีเบื้องต้นของการกำหนดความสำเร็จให้กับองค์กรในอนาคต อีกนัยหนึ่ง วิสัยทัศน์เป็นเสมือนแผนที่สำหรับการเดินทางไปสู่จุดมุ่งหมายในอนาคตขององค์กร (Quigley. 1993 : 14) การทำงานในองค์กรจะสำเร็จได้ดีต้องอาศัยกระบวนการกลุ่ม การที่ผู้ร่วมงานมีวิสัยทัศน์ที่ดี กว้างขวาง และชัดเจน จะมีส่วนช่วยให้การดำเนินงานขององค์กรประสบผลสำเร็จอย่างสูง โดยที่ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้สร้างและกระตุ้นให้บุคลากรเกิดวิสัยทัศน์ เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถเผชิญหน้ากับสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ (Bennis. 1997 : 3) ระบบการศึกษาของไทย ผู้บริหารต้องมีวิสัยทัศน์ในเรื่องการพัฒนาสุขภาพและสติปัญญาของเด็กไทย การปฏิรูปและการพัฒนาครูอาจารย์ทุกระดับ ต้องมีการปฏิรูปปรัชญาการศึกษา หลักสูตร และวิธีการสอนให้ทันสมัย สนองตอบความต้องการในการแก้ปัญหาพัฒนาประเทศ ให้ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้ รู้จักคิดเป็นวิเคราะห์เป็น เรียนรู้ทดลองประยุกต์ใช้ได้ด้วยตัวเอง เน้นการสอนภาคปฏิบัติโดยผู้เรียนต้องศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น (วิทยากร เชียงกุล. 2539 : 109 - 114) ดังนั้น การนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบการเรียนการสอน จึงต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการกำหนด ภารกิจ (Mission) เป้าหมาย (Goals) และ วัตถุประสงค์ (Objectives) ขององค์กรทางการศึกษา (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 9)

ทบวงมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่กำกับดูแลและบริหารงานเกี่ยวกับงานการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ได้จัดตั้งโครงการเครือข่ายสารสนเทศ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2540 : 1 - 3) เพื่อการจัดการงานด้านการศึกษา ให้มุ่งสนองตอบนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคมสมัยใหม่

เข้าช่วย โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาและสร้างเครือข่ายสารสนเทศ 4 ประการคือ 1) สร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศความเร็วสูงเชื่อมโยงในทงมหาวิทยาลัยและเครือข่าย (Uninet) 2) พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาระบบเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย (Campus network) 3) พัฒนาให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการพัฒนาระบบประกอบกรเรียนรายวิชา (Courseware) และ 4) พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน การพัฒนาไปสู่เป้าหมายดังกล่าวทางทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดโครงสร้างของระบบไว้ 3 ประการ กล่าวคือ 1) การสร้างเครือข่ายสารสนเทศและการเรียนการสอนทางไกลแบบสองทาง 2) การสร้างระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ในมหาวิทยาลัย และ 3) การสร้างระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยความเร็วสูงระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ โดยกำหนดการดำเนินงานตามโครงการในระยะแรกนี้ครอบคลุมระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (2540 - 2544)

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) เป็นสถาบันในระดับอุดมศึกษา ในการกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย มีนโยบายการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายของทบวงมหาวิทยาลัย อันเป็นการส่งเสริมและพัฒนาระบบการศึกษาของ มศว และของประเทศให้มีความก้าวหน้าและทันสมัย อีกทั้งยังเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาออกสู่ภูมิภาค ดังนั้น มศว จึงนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบการเรียนการสอนอย่างเต็มรูปแบบ และอยู่ระหว่างดำเนินการติดตั้งและขยายเครือข่ายเพื่อให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน รวมทั้งขยายเครือข่ายไปยังศูนย์องค์กรฯ จังหวัดนครนายก ดังนั้น การศึกษาวิจัยทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแสดงถึง เป้าหมาย ภารกิจ และ ค่านิยมร่วมในองค์กรของบุคลากร ตลอดจนความต้องการและแนวโน้มในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการเสนอต่อ มหาวิทยาลัยเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผน การส่งเสริม และการพัฒนา ทั้งในด้านบุคลากรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการทัศนคติต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

5. เพื่อเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ได้แก่ 1) เพศ 2) ระดับการศึกษา 3) อายุการทำงาน 4) ลักษณะงาน

ความสำคัญของการศึกษา

1. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญที่เสนอต่อมหาวิทยาลัย เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนกำหนดนโยบาย และเป็นกลยุทธ์สำหรับการพัฒนาบุคลากรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประโยชน์ในระบบการเรียนการสอนใน มศว ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการศึกษาโดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดประโยชน์และผลลัพธ์ที่ต้องการสูงสุด

2. ผลการศึกษาจะช่วยเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งเป็นแนวทางให้บุคลากรได้ปรับให้มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเอื้อต่อการทำงานการพัฒนาระบบทางการศึกษาที่ดีขึ้น

3. เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ข้าราชการใน มศว เกิดความคิดเห็นที่จะพัฒนาตนเอง มีการปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากภายนอกองค์กรได้ตลอดเวลา วิสัยทัศน์จะช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกัน สร้างความผูกพัน เกิดความสามัคคีเพื่อการพัฒนา มศว ไปสู่เป้าหมายอันเป็นความสำเร็จในอนาคต

ขอบเขตการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในปี พ.ศ. 2540 - 2541 (ยกเว้นโรงเรียนสาธิต) ทั้งสายการปฏิบัติงาน ก ข และ ค จำนวน 395 คน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กระบวนทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และตัวแปรด้านชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และลักษณะงาน

ตัวแปรตาม ได้แก่ วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง รูปแบบของความคิด ในการพินิจ พิจารณา วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงความสำเร็จในอนาคต เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กร ซึ่งรูปแบบความคิดนั้นจะต้องมีผลในทางบวกที่จะปลูกเร้า กระตุ้น ให้บุคคลมีพลังในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีระเบียบ มั่นคง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของตนเองและองค์กร ซึ่งมีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1.1 ด้านค่านิยมร่วมในองค์กร หมายถึง สิ่งที่บุคคลในองค์กรเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าต่อการนำไปปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับสิ่งที่องค์กรเห็นว่าดี เหมาะสม เป็นสิ่งที่ร่วมสมัย เกี่ยวกับงานเมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ

1.2 ด้านเป้าหมาย หมายถึง ข้อกำหนดที่บุคคลหรือองค์กรมีไว้เพื่อให้รู้ถึงผลสำเร็จ เป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต หรือสิ่งที่บุคคลหรือองค์กรจะต้องทำให้เกิดขึ้น

1.3 ด้านภารกิจ หมายถึง ภาวะของการตระหนัก ในการกำหนดกิจกรรมของบุคคลและองค์กร ซึ่งจะระบุขอบเขตของการปฏิบัติการเกี่ยวกับสิ่งใด ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การยอมรับ ความรับผิดชอบ และการทำประโยชน์เพื่อสังคม

2. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Information technology system) หมายถึง โครงสร้างของข้อมูลข่าวสารในรูปแบบต่าง ๆ ที่นำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารโทรคมนาคมมาประยุกต์เพื่อจัดการข้อมูลเหล่านี้ ให้มีผลต่อการพัฒนาองค์กร ทั้งที่เป็นเครือข่ายและไม่เป็นเครือข่าย ในการศึกษาที่น่าสนใจศึกษาใน ระบบเครือข่ายบัวควี (www, E-mail) คอมพิวเตอร์ (PC) และระบบสารสนเทศในสำนักหอสมุดกลาง

3. กระบวนทัศน์ (Paradigm) ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง รูปแบบที่ชัดเจนในการช่วยให้บุคคลเข้าใจลึกซึ้ง ในการกำหนดขอบเขตและวิธีแก้ปัญหา อันเป็นตัวตัดสินว่าบุคคลควรจะมีปฏิริยาต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร หรือผลที่เกิดจากความคิดความเชื่อที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ทักษะคติ (Attitude) และสมมุติฐาน (Hypothesis) ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.1 ทักษะคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การที่บุคคลประเมินระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะของการชอบไม่ชอบ รวมถึงความคิดเห็นหรือความเชื่อวาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีประโยชน์หรือมีโทษ และความพร้อมที่จะใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.2 สมมุติฐานที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การคาดการณ์ในอนาคตในเชิงบวกเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลและองค์กร

4. ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ หมายถึง การที่บุคคลมีความคิดเห็นว่าตนเองชอบหรือไม่ชอบในการที่จะทำงานร่วมกันเป็นคณะ การเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นคณะ ซึ่งมีแนวโน้มว่าจะทำงานเป็นคณะหรือเป็นรายบุคคลในอนาคต

5. ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้งานอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น คอมพิวเตอร์ เครือข่ายบัวศรี ระบบสารสนเทศในสำนักหอสมุดกลาง

6. ผู้บริหารมหาวิทยาลัย หมายถึง ข้าราชการของมหาวิทยาลัยที่ได้รับเลือก คัดเลือกหรือแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งทางการบริหารของมหาวิทยาลัย นอกเหนือจากงานที่ทำอยู่เป็นประจำ เช่น อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี หัวหน้าภาค ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้าฝ่าย เป็นต้น

7. ข้าราชการมหาวิทยาลัย หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติงานอยู่ในมหาวิทยาลัย โดยได้รับเงินเดือนจากมหาวิทยาลัย และปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบของข้าราชการทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งข้าราชการออกเป็นสายการปฏิบัติงานได้ 3 สาย ดังนี้

7.1 ข้าราชการสาย ก หมายถึง ข้าราชการที่มีตำแหน่ง หน้าที่สอนและให้บริการทางวิชาการ

7.2 ข้าราชการสาย ข หมายถึง ข้าราชการที่มีตำแหน่งหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ

7.3 ข้าราชการสาย ค หมายถึง ข้าราชการที่มีตำแหน่งที่เกี่ยวกับการบริหารและธุรการ

8. บุคลากร มศว หมายถึง ผู้บริหารมหาวิทยาลัยและข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แบ่งหัวข้อการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีลำดับในการนำเสนอ 6 ประเด็น ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) ความสำเร็จขององค์กร 3) ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 5) วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว 6) ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. วิสัยทัศน์

1.1 นิยามและความหมาย

ผู้รู้ผู้เล่านทางวิสัยทัศน์ต่างให้ความเห็นไว้หลากหลาย ดังเช่น เบนนิส และ นานัส (Beare and et al. 1989 : 89 ; citing Bennis and Nanus. 1985) อธิบาย วิสัยทัศน์ เป็นภาพในอนาคตขององค์กรที่พัฒนามาจากปัญญา ความคิดที่มีความเป็นไปได้ สอดคล้องกับเป้าหมายและภารกิจขององค์กร ภาพนั้นตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง มีความน่าเชื่อถือและดึงดูดใจให้บุคคลปฏิบัติตาม นานัส (Nanus. 1992 : 8) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ คือ แนวความคิดอย่างหนึ่งหรือภาพลักษณะในใจของบุคคลหรือสิ่งของที่พึงปรารถนาในอนาคตสำหรับองค์กร โดยวิสัยทัศน์ที่ตั้นจะต้องสามารถกระตุ้น ส่งผล ริเริ่ม ให้เกิดการก้าวกระโดดไปสู่อนาคต โดยการพูด หรือ แสดงทักษะความสามารถพิเศษออกมา ส่วน เดวิส (Davis. 1989 : 22) ให้ความเห็นว่าวิสัยทัศน์เปรียบเสมือนพิมพ์เขียวขององค์กร ที่บุคลากรในองค์กรต้องการจะให้เป็นในอนาคต โดยที่ภาพนั้นจะเป็นแนวทางหรือวิธีการให้บุคคลปฏิบัติเพื่อนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ ฮิกแมน และ ซิลวา (Hickman and Silva. 1984 : 151) กล่าวเสริมว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง การจินตนาการโดยใช้สมองมองในสิ่งที่บุคคลรู้อย่างสิ่งที่ไม่รู้โดยอาศัยข้อมูลในปัจจุบัน วิสัยทัศน์จึงเป็นความฝัน และความเป็นไปได้ บลัมเบิร์ก และ กรีนฟิลด์ (Blumberg and Greenfield. 1986 : 227 - 228) ให้ทัศนะว่า วิสัยทัศน์ คือ ความสามารถของบุคคลในการมองภาพที่มีความแตกต่างระหว่างปัจจุบันกับอนาคตในทางสร้างสรรค์ และสามารถที่จะปฏิบัติกิจกรรมเพื่อพัฒนาสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไปสู่อนาคตที่ต้องการได้

นักวิชาการไทยหลายท่าน เช่น วิทยากร เชียงกูล (2540 : 13) ให้นิยามว่า วิสัยทัศน์ หมายถึง ภาพที่มีลักษณะในใจว่าองค์กรหรือสังคมสามารถที่จะเป็นเช่นใดได้ ความฝันเกี่ยวกับรูปร่าง และความสำเร็จในอนาคต เป้าหมายในอนาคต การมองการณ์ไกลที่ผู้นำสามารถมองเห็น และชักชวนให้เพื่อนร่วมงานหรือสมาชิกร่วมมือสร้างสิ่งนั้นขึ้นมา เทียนชัย วงศ์ชัยสุวรรณ (2539 : 5) กล่าวสรุปว่า วิสัยทัศน์ เป็นการมองเห็นอนาคต และการมีทัศนะที่ยาวไกล ส่วน ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2539 : 24) ขยายความว่า วิสัยทัศน์

คือ เป้าหมายที่มีลักษณะกว้างขวาง เป็นความต้องการในอนาคตโดยไม่ได้กำหนดวิธีการเอาไว้ เป็นการสร้างความคิดโดยใช้คำถาม (เป็นสิ่งที่ดีที่สุด ยิ่งใหญ่ที่สุด บริการดีที่สุด) เป็นรูปแบบข้อเสนอแนะที่ไม่เจาะจง การทวน เลี้ยวศรีสุข (2538 : 348) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ เป็นเหมือนสภาพการณ์ที่บุคคลมุ่งมั่นในการใช้ ภูมิปัญญาพิจารณาสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ และข้อจำกัดภายในช่วงเวลาหน้าที่กำหนดขึ้น ทำให้เกิดการรับรู้ เป้าประสงค์ที่ต้องการ หรืออาจจะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ ที่พึงจะมีขึ้นในอนาคต หรือเป็นมโนทัศน์ ที่เกี่ยวกับสภาพการณ์ในอนาคตที่พึงประสงค์อันเป็นที่รับรู้ได้สำหรับทุก ๆ คนในองค์กรนั้น ๆ ส่วน สฤณี คุณ กิติยากร (2540 : 238) มองว่า วิสัยทัศน์เป็นภาพอนาคตขององค์กร ซึ่งผู้บริหารสูงสุดและพนักงาน ต้องการให้เป็น เป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่สุดและจะทำประโยชน์สูงสุดให้องค์กรในสภาพแวดล้อมที่คาดการณ์ไว้ และ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2539 : 5) อธิบายว่าวิสัยทัศน์คือ จินตนาการ การกำหนดเป้าหมาย การริเริ่มวางแผน การลงมือกระทำ ตลอดจนการฝ่าฟันอุปสรรคโดยยึดมั่นในเป้าหมาย

สรุปความว่าวิสัยทัศน์มีทั้งในระดับองค์กรและระดับบุคคล กล่าวคือ วิสัยทัศน์ที่องค์กรกำหนดขึ้นเพื่อให้บุคลากรปฏิบัติตามวิสัยทัศน์นั้น ส่วนระดับบุคคล คือ ความคิดเห็นของบุคลากรในองค์กร ในการศึกษา ครั้งนี้มุ่งเน้นวิสัยทัศน์ระดับบุคคล ซึ่งหมายถึง รูปแบบของความคิด ในการพินิจ พิจารณา วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงความสำเร็จในอนาคตของบุคคล เกี่ยวกับงานขององค์กร รูปแบบความคิดของบุคคลนั้นมีผลในทางบวกที่จะปลูกเร้า กระตุ้นให้มีพลังในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับงาน เป็นแนวทางในการปฏิบัติอย่างมีระเบียบ มั่นคง เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของตนเองและองค์กร

1.2 องค์ประกอบของวิสัยทัศน์

ในการกำหนดหรือการสร้างวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นในองค์กร สิ่งที่มีความจำเป็นและสำคัญก็คือการ กำหนดวิธีการ ถ้าองค์กรไม่ได้กำหนดวิธีการขึ้นก็จะไม่สามารถมีแนวทางการปฏิบัติไปสู่วิสัยทัศน์ในการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์นั้น ๆ การมีเพียงข้อคิดเห็นหรือมุมมองในอนาคตอย่างเฉียดแต่ขาดแนวทางในการ ปฏิบัติจริง ย่อมไม่ใช่วิสัยทัศน์ที่ดี วิสัยทัศน์ที่ดีควรจะต้องประกอบด้วยลักษณะบางอย่างที่เป็นพื้นฐานของ การก่อเกิดวิสัยทัศน์กับมีองค์ประกอบที่ทำให้วิสัยทัศน์มีความสมบูรณ์และชัดเจน ได้มีผู้พยายามอธิบายถึง เรื่ององค์ประกอบของวิสัยทัศน์ไว้อย่างหลากหลาย ดังเช่น มอร์ริส และ บรานดอน (Morris & Brandon. 1993 : 24 - 62) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวิสัยทัศน์อย่างกว้าง ๆ ไว้ว่า ประกอบด้วย ปัจจัยร่วมของ องค์กร ความสามารถร่วมขององค์กร จุดอ่อน คุณลักษณะของงาน และการรู้ถึงข้อมูลขององค์กรอื่น ๆ ทั้งใน ปัจจุบันและอนาคต นานัส (Nanus. 1992 : 11) อธิบายว่า วิสัยทัศน์ของบุคคลจะต้องประกอบไปด้วย การรู้จักสภาพที่เป็นจริง (Realistic) น่าเชื่อถือ (Credible) และจับใจ (Persuade) สำหรับองค์กร ส่วน ควิกเลีย (Quigley. 1993 : 14) อธิบายว่า วิสัยทัศน์ของบุคคลประกอบไปด้วยองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการที่สำคัญ คือ ค่านิยมร่วมในองค์กร ภารกิจ และเป้าหมาย โดยแต่ละองค์ประกอบมี ความหมายใน ตัวเอง องค์ประกอบด้านค่านิยมร่วมในองค์กรถือได้ว่าเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ทำให้ก่อเกิดวิสัยทัศน์ ส่วนภารกิจ

และเป้าหมาย เป็นองค์ประกอบที่ทำให้วิสัยทัศน์มีความสมบูรณ์มากขึ้น แมนแนสส์ (Mannasse. 1986 : 150) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ว่าประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ขององค์กร (Organizational vision) อันเกี่ยวกับภาพที่กว้างและสมบูรณ์ของระบบองค์กรในปัจจุบัน ซึ่งอยู่ในสภาพแวดล้อม เป็นการมองในภาพรวมทั้งองค์กรและสภาพแวดล้อม 2) วิสัยทัศน์อนาคต (Future vision) คือการสร้างภาพของระบบองค์กรภายใต้สภาพแวดล้อม ณ จุดหนึ่งหรือเวลาหนึ่งในอนาคตซึ่งจะชี้ว่าองค์กรในอนาคตควรจะเป็นอย่างไร 3) วิสัยทัศน์ส่วนบุคคล (Personal vision) จะเกี่ยวข้องกับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาองค์กร การกำหนดตำแหน่งของบุคคลและการพัฒนาบุคคล เป็นการเชื่อมระหว่างผู้บริหารหรือผู้นำกับองค์กร อันเป็นความสามารที่จะประสาน ชี้แจง เคลื่อนย้ายทักษะ และทรัพยากรต่างๆ และ 4) วิสัยทัศน์กลยุทธ์ (Strategic vision) เป็นวิสัยทัศน์ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเข้าใจในกระบวนการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติเป็นการเชื่อมโยงสิ่งที่เป็นอยู่กับความเป็นจริงในปัจจุบันกับอนาคต เป็นวิถีทางเฉพาะที่เหมาะสมกับองค์กร และผู้นำหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือยุทธศาสตร์การบริหารการเปลี่ยนแปลง

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า วิสัยทัศน์ประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ค่านิยมร่วมในองค์กร (Core values) ภารกิจ (Mission) และ เป้าหมาย (Goals) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีความหมายและความสำคัญในตัวเอง และอาจอธิบายถึงแต่ละองค์ประกอบได้ดังต่อไปนี้

1.2.1 ค่านิยมร่วมในองค์กร

มีผู้ให้ความหมายของค่านิยม (Value) ไว้ว่า เป็นสิ่งที่คนปรารถนาจะได้ ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายเป็น เป็นสิ่งที่คนถือว่าเป็นสิ่งบังคับต้องทำต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่คนนุชายกย่อง และมีความสุขที่จะได้เห็นได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ ค่านิยมของสังคมจึงเป็น "วิถีของการจัดรูปความประพฤติ" ที่มีความหมายต่อบุคคล และเป็นแบบฉบับของความคิดที่ฝังแน่นสำหรับยึดถือในการปฏิบัติตนของคนในสังคม (สุพัตรา สุภาพ. 2538 : 21) ค่านิยมของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ทางสังคม จากการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ทำให้บุคคลสร้างสมค่านิยมของตนเองขึ้น ความสัมพันธ์และประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ ลักษณะสภาพแวดล้อม ความต้องการการเรียนรู้ รวมถึงภูมิหลังของบุคคลที่แตกต่างกันทำให้ค่านิยมแตกต่างกันด้วย นอกจากนี้ ค่านิยมส่วนบุคคลก็จะพัฒนาไปตามประสบการณ์ของการมีปฏิสัมพันธ์กันทางสังคมด้วยเช่นกัน ค่านิยมจึงเป็นความคิด ความเชื่อของบุคคล ความต้องการ ความถูกต้องในสิ่งที่องค์กรหรือสังคมกำหนด รวมทั้งการยอมรับเอาสิ่งเหล่านั้นไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ค่านิยมในแต่ละองค์กรขึ้นอยู่กับบุคคลใน องค์กรที่เห็นว่าสิ่งใดน่ายกย่อง น่ากระทำ เป็นสิ่งถูกต้อง สิ่งนั้นก็จะเป็นค่านิยมในองค์กรนั้น และเมื่อค่านิยมของบุคคลในองค์กรเป็นไปในลักษณะเดียวกันมีความสอดคล้องในทิศทางเดียวกัน จะส่งผลต่อการมีค่านิยมร่วมในองค์กรได้ ดนัย เทียนพุด (2539 : 15) ได้ให้ความหมายของ ค่านิยมร่วมไว้ว่า คือ การกำหนดคุณค่าที่สามารถใช้เป็นอันดับสำคัญต่อวัฒนธรรมองค์กร เป็นความสัมพันธ์ที่อธิบายถึงสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เป็นสาระสำคัญที่ค่านึงถึงขององค์กร นอกจากนี้ ค่านิยมร่วมในองค์กรยังบ่งบอกถึงระดับของการมีปฏิ

สัมพันธ์กันภายในองค์กร ระหว่างบุคลากรด้วยกัน หรือระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรทั่วไป องค์กรใดมีระดับค่านิยมร่วมในองค์กรของบุคลากรสอดคล้องกันสูงไปในทิศทางเดียวกัน แสดงว่า องค์กร นั้นบุคคลมีระดับของความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรอยู่ในระดับที่ดี และส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรที่ดีโดยรวมต่อไป

สรุปได้ว่า ค่านิยมร่วมในองค์กร หมายถึง สิ่งที่บุคคลในองค์กรคิดเห็นและเชื่อร่วมกันว่าเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการนำไปปฏิบัติ ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกับสิ่งที่องค์กรเห็นว่าดี เหมาะสม เป็นสิ่งที่ร่วมสมัยและเกี่ยวกับงาน

1.2.2 ภารกิจ

ภารกิจ หมายถึง ข้อความที่กำหนดกิจกรรมขององค์กร ซึ่งจะระบุขอบเขตของการปฏิบัติการขององค์กร ทั้งในปัจจุบันและอนาคต การยอมรับ ความรับผิดชอบและการทำประโยชน์เพื่อสังคม (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 25) ดังนั้นภารกิจหลักขององค์กรจึงเป็นข้อกำหนดพื้นฐานที่แสดงถึงเจตนาหรือความต้องการขององค์กร สะท้อนออกในรูปของขอบเขตการดำเนินการหรืองานโครงการที่องค์กรจะกระทำ นอกจากนี้ยังรวมถึงปรัชญาการดำเนินงาน ค่านิยมและภาพลักษณ์ขององค์กรที่ต้องการ ส่วนใหญ่แล้วภารกิจขององค์กรมักจะสรุปเป็นข้อความอย่างกว้าง ๆ เพื่อให้เห็นแนวทางของการดำเนินงานได้ในอนาคต เนื่องจากภารกิจจะบ่งบอกถึง หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวโน้มโดยทั่วไป การที่องค์กรได้กำหนดภารกิจในองค์กร จะส่งผลให้ทุก ๆ ฝ่ายในองค์กรมีความเห็นพ้องตรงกัน และการยอมรับร่วมกันเกี่ยวกับทิศทางในอนาคตขององค์กร ช่วยลดความขัดแย้งและความเข้าใจที่อาจจะเกิดขึ้น ถ้าแต่ละฝ่ายในองค์กรขาดจุดร่วม (Focal point) ในการทำงานร่วมกัน อาจเป็นผลเนื่องมาจากการรับรู้และเห็นภาพขององค์กรไม่ตรงกัน การกำหนดภารกิจ ยังเป็นการจัดสรร และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ ในองค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด นอกจากนี้ การกำหนดภารกิจยังช่วยให้การกำหนดวัตถุประสงค์ และกลยุทธ์เป็นไปอย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดรับกับภารกิจขององค์กร ซึ่งจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินการขององค์กรได้เป็นอย่างดี (ทศพร ศิริสัมพันธ์. 2539 : 15 - 16)

สรุปได้ว่า ภารกิจ หมายถึง ขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบตลอดจนการทำประโยชน์ต่อสังคมขององค์กร โดยทั่วไปมักจะเขียนเป็นข้อความอย่างกว้างๆ ที่สะท้อนถึง ปรัชญา ค่านิยม หลักการ วัตถุประสงค์ และแนวโน้มโดยทั่วไปของการดำเนินงาน

1.2.3 เป้าหมาย

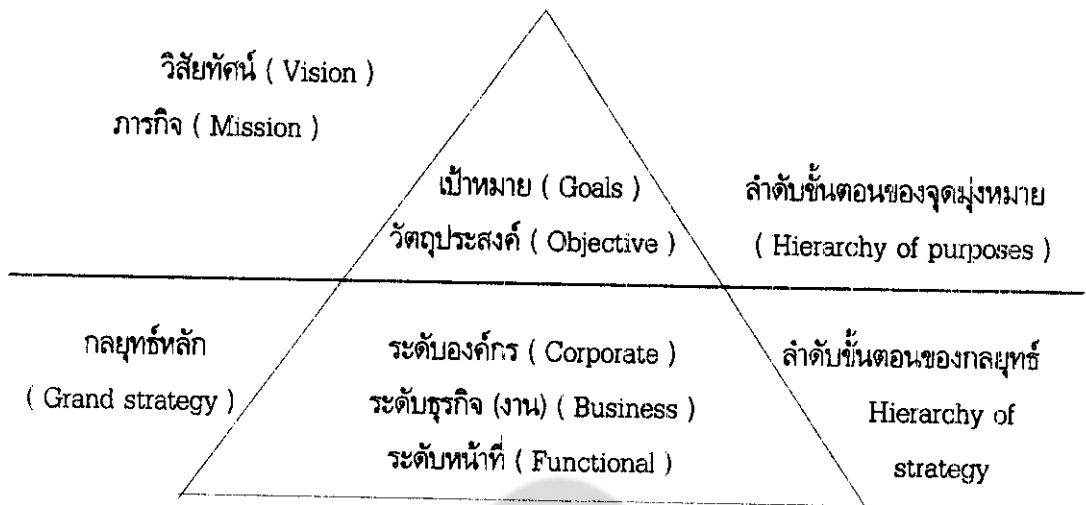
เป้าหมาย หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคตที่องค์กรจะต้องใช้ความพยายามให้เกิดขึ้น (ศิริวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 6) ส่วน สร้อยตระกูล ติวนนท์ อรรถมานะ (2530 : 89 - 94) ให้ความหมายของเป้าหมายไว้ว่า คือ การกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต เป็นสิ่งที่ต้องประสงค์ในระยะยาว และกลยุทธ์ขององค์กรเป็นการแสดงให้เห็นถึงความตั้งใจของฝ่ายต่าง ๆ ที่ดำเนินการให้ปรากฏผลในระยะสั้น

ลักษณะของเป้าหมายที่ดีนั้น ประกอบด้วย 1) ระยะเวลาของเวลา (Time frame) เพื่อให้ทราบถึงกำหนดเวลาที่แน่นอนในการดำเนินการให้เสร็จสิ้น 2) องค์ประกอบเรื่องปริมาณ (Quantity) ที่ต้องการให้เกิดขึ้น 3) องค์ประกอบเรื่องคุณภาพ (Quality) ว่าต้องการสภาพอันเป็นที่พึงปรารถนาในลักษณะใด และ 4) สถานที่ (Place / Location) ต้องระบุขอบเขตพื้นที่ครอบคลุมที่ต้องการ อย่างไรก็ตามแม้ว่าองค์การจะมีเป้าหมายที่ดีและเหมาะสมเพียงใด แต่มีปัจจัยบางประการที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของเป้าหมายได้ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จสามารถแบ่งพิจารณาได้ 3 กลุ่ม คือ 1) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม (Enviromental factors) เช่น การจัดรูปงานขององค์กร สถานที่ทำงาน ตารางเวลา ซึ่งจะทำให้ใครมีปฏิสัมพันธ์กับใคร 2) ปัจจัยด้านสมาชิกภาพ (Membership factors) เช่น ชนิดของบุคคล บุคลากร การแบ่งแยกกลุ่มคน สถานภาพ และ 3) ปัจจัยด้านการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ (Dynamic factors) เช่น กลุ่มงาน การฝึกอบรม ภาวะผู้นำ การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ปัจจัยเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่ง มีการเปลี่ยนแปลงเมื่อสภาพการณ์หรือองค์กรเปลี่ยนไป ส่งผลให้เป้าหมายของบุคคลและองค์กรมีการเปลี่ยนแปลงไปด้วย

สรุปได้ว่า เป้าหมาย หมายถึง ข้อกำหนดที่บุคคลหรือองค์กรมีไว้เพื่อให้รู้ถึงผลสำเร็จเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการในอนาคต ซึ่งบุคคลหรือองค์กรจะต้องทำให้เกิดขึ้นในกำหนดเวลา

1.3 ความสำคัญของวิสัยทัศน์

ในสภาวะของสังคมปัจจุบัน การดำเนินการทางธุรกิจ ระบบการบริหาร และการแข่งขันกันพัฒนาองค์กรการดำเนินงานในด้านต่างๆ สิ่งที่ทำเป็นและพูดถึงกันมากคือ การที่ผู้นำขององค์กรตลอดจนบุคลากรจะต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล หากการดำเนินการในกิจการใด ๆ ล้มเหลว มักจะมีการวิพากษ์วิจารณ์ถึงวิสัยทัศน์ของบุคคลระดับผู้นำหรือในองค์กรนั้นๆ อย่างกว้างขวาง การที่บุคคลจะมีวิสัยทัศน์นั้น มิใช่เพียงเพื่อให้บุคคลรู้จักการมองการณ์ไกลเพียงอย่างเดียว หรือการมองเพียงเพื่อทำให้องค์กรสามารถแข่งขันเอาชนะองค์กรอื่นและประเทศอื่นได้มากขึ้นเท่านั้น หากเป็นการมองเพื่อที่จะให้บุคคลได้รู้จักเตรียมรับมือกับปัญหา แก้ไขปัญหาและพัฒนาตัวเราและสังคมให้มีความสุขสงบและมีชีวิตที่มีคุณภาพ มากกว่าเพียงเพื่อจะแข่งขันกันแต่เพียงรายได้ (วิทยากร เชียงกูล, 2539 : 14) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม นวัตกรรม องค์ความรู้ และสภาพการณ์ ปัจจัยต่างๆ เหล่านี้เกี่ยวข้องและสัมพันธ์กัน หากบุคคลยังประกอบภารกิจโดยที่ยังยึดติดกับมุมมองเก่าๆ ที่เคยยึดถือปฏิบัติต่อกันมา ย่อมจะทำให้เกิดความล้าหลังในผลงานที่ออกมา ไม่สามารถยืนหยัดแข่งขันกับองค์กรอื่น ๆ ที่ประกอบภารกิจในแนวเดียวกันที่มีมุมมองที่ทันสมัยและกว้างไกลมากกว่า นอกจากนี้วิสัยทัศน์ยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการบริหารการทำงาน ในกระบวนการของการกำหนดกลยุทธ์และการปฏิบัติ ซึ่งเป็นลำดับขั้นตอนของความสำคัญดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นตอนของจุดมุ่งหมายและกลยุทธ์
(คีรีวรรณ เสรีรัตน์. 2539 : 9 ; อ้างอิงมาจาก Higgins and Vincze. 1993)

จากภาพจะเห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ครอบคลุมการกำหนดทิศทางในระยะยาวและการกำหนดภารกิจอันชัดเจนที่ต้องการ ซึ่งองค์กรจะต้องทำการเปลี่ยนแปลงให้เป็นวัตถุประสงค์ที่วัดได้ และกำหนดเป้าหมายในการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล องค์กรที่จะประสบความสำเร็จ มักเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่สามารถมองเห็นสิ่งใหม่ ๆ และสังเกตเห็นความเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกองค์กรตลอดเวลา พร้อมทั้งพัฒนาตนเอง (Bennis. 1997 : 33) โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหาร วิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงออกและเข้าใจสภาพการณ์ อดีต ปัจจุบันและอนาคตของผู้บริหารต่อองค์กร วิสัยทัศน์เป็นพื้นฐานของความสำเร็จในองค์กรต่องานที่กำลังดำเนินการอยู่ เพราะผลของความสำเร็จดำเนินการผ่านขอบเขตอันจำกัดไม่ได้ ดังนั้น วิสัยทัศน์ขององค์กรจึงไม่ใช่สิ่งที่แยกเป็นอิสระออกจากบุคคลได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ วิสัยทัศน์จะต้องสะท้อนถึงภารกิจอย่างเป็นทางการ และความต้องการของสถานการณ์ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนหนึ่งสะท้อนถึงพลังของคนในองค์กร ซึ่งเป็นการแสดงออกที่มีชีวิตของการมีจุดมุ่งหมายและความผูกพันร่วมกันของคนในองค์กร (วิทยากร เข้มกุล. 2539 : 16)

นอกจากนี้วิสัยทัศน์นั้นถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญประการแรกที่ผู้นำขององค์กรจะต้องมีหรือเผยแพร่ให้แก่บุคคลในองค์กรเพื่อให้บุคลากรเหล่านั้นสามารถยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อนำความสำเร็จมาสู่องค์กรตามวิสัยทัศน์นั้นได้ (Davis. 1989 : 22 - 23) อย่างไรก็ตามการมีเพียงวิสัยทัศน์อย่างเดียวคงไม่พอเพียง บุคคลจะต้องมีจิตผูกพันแน่นเหนียวกับวิสัยทัศน์นั้นด้วย เพื่อให้วิสัยทัศน์เป็นจุดร่วมของการกำหนดนโยบาย แผนงาน และกิจกรรมต่างๆ ในองค์กร (Caldwell and Spink. 1988 : 174) จากการศึกษาของ ชิฟ และ โซเฮนไฮท์ (Sheive and Schoenheit. 1987 : 102) เรื่อง วิสัยทัศน์และชีวิตการทำงานของผู้บริหารทางการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารทางการศึกษาจำนวน 12 คน โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษา

พบว่า ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์จะมีค่านิยมที่ดีในการทำงานในองค์กร และมีผลถึงวิสัยทัศน์ที่มีต่อประสิทธิภาพทางการศึกษาของนักเรียนในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ แมคคอนเนล (McConnell. 1992 : 235) และการศึกษาของ บริดจส์ (Bridges. 1992 : 669)

จากผลพวงในการปฏิวัติด้านการสื่อสาร ทำให้โลกเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า “โลกาภิวัตน์” องค์กรต่าง ๆ ในปัจจุบันเปรียบเสมือนร้านค้าหนึ่งในโลก ที่จะต้องหาทรัพยากรบุคคล เทคโนโลยี ตลาด และพันธมิตรในทางธุรกิจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ทำให้กลยุทธ์ในการจัดการต้องพึ่งพานวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้องค์กรสามารถอยู่รอดและไม่เพียงพลาต่อการแข่งขันอย่างไร้พรมแดนนี้ได้ องค์กรสมัยใหม่ต้องมีลักษณะที่ยืดหยุ่นสูง มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และเกิดจากปัญญาที่แท้จริงของธุรกิจหรือองค์กร (ดนัย เทียนพุฒ. 2539 : 7 - 10) ดังนั้น หากกล่าวถึงวิสัยทัศน์ของบุคคลในองค์กรทุกคน เป็นหนึ่งในปัจจัยหลาย ๆ อย่างที่จะช่วยให้องค์กรดำเนินกิจการได้สำเร็จและสามารถปรับตัวให้เข้ากับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกองค์กรได้ วิสัยทัศน์อาจจะถูกมองว่าเป็นเพียงแค่วิสัยทัศน์และจินตนาการ แต่ที่จริงแล้ววิสัยทัศน์กลับให้ความหมายที่สำคัญมากกว่านั้น เพราะวิสัยทัศน์จะช่วยปลุกเร้า กระตุ้นให้บุคคลเกิดความคิดเห็นที่อยากที่จะพัฒนาตนเองในเรื่องที่ตนเองกำลังมองหรือคาดการณ์ถึงอนาคต วิสัยทัศน์ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้และเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น

จึงกล่าวได้ว่าการพัฒนาองค์กรเพื่อให้สามารถที่จะอยู่ได้ในยุคโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้นำขององค์กรนั้น ๆ จะต้องมีความวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มีแนวทางในการปฏิบัติได้จริง อย่างไรก็ตามวิสัยทัศน์จะมีความชัดเจนและสามารถปฏิบัติได้จริงนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างวิสัยทัศน์กับผู้บริหารด้วย อันเป็นการระดมข้อคิดเห็นและปัญหาขององค์กร การแก้ไขและเสริมสร้างสิ่งใหม่ ๆ ให้กับองค์กรถือได้ว่าเป็นการสร้างวิสัยทัศน์ขึ้นมาเพื่อมุ่งให้องค์กรประสบความสำเร็จในอนาคต

1.4 ลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดี

นาฮัส (Nanus. 1992 : 16 - 19) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ที่ดีว่า ต้องมีลักษณะเป็นแนวคิดหรือภาพลักษณ์ในใจที่มีลักษณะ 4 ประการคือ 1) ต้องตั้งใจ มีข้อผูกมัดใจ และกระตุ้นบุคคลในองค์กร 2) ต้องมีการสร้างสรรค์ และมีความหมายความสำคัญในชีวิตของการทำงานของคน 3) ต้องมีการกำหนดมาตรฐาน ความดีเด่น ยอดเยี่ยมในตัววิสัยทัศน์เอง และ 4) ต้องเชื่อมระหว่างปัจจุบันและอนาคตเข้าด้วยกัน นอกจากนี้ การ์ธเน ลีเยวคริสซ (2538 : 351) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับลักษณะของวิสัยทัศน์ที่ดีว่า จะต้องบ่งบอกถึงเป้าหมายขององค์กรที่ต้องการ รวมถึงกลวิธีที่จะใช้เพื่อการบรรลุเป้าหมาย พร้อมทั้งเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินด้านประสิทธิภาพของกลวิธีนั้น ๆ ด้วยและต้องสอดคล้องกับเงื่อนไขต่าง ๆ ดังนี้ 1) ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่เป็นจริง มีความเป็นไปได้ง่าย ชัดเจน 2) เป็นการทำให้เกิดความท้าทายต่อองค์กรโดยรวม 3) เป็นภาพของเป้าหมายขององค์กรที่ต้องการและบ่งบอกถึงสิ่งสำคัญที่องค์กรพึงประสงค์ 4) เป็นวิสัยทัศน์ที่ยาวไกล แต่มีโอกาสที่จะบรรลุ 5) เป็นสิ่งที่กำหนดจุดสนใจเป็นพิเศษภายในขอบเขตเวลาที่กำหนด เพื่อการกำหนด

กิจกรรมองค์กรที่มีประสิทธิภาพ 6) ต้องสามารถแปรเปลี่ยนเป็นเป้าประสงค์ และกลวิธีเพื่อบรรลุเป้าหมาย 7) ผู้บริหารระดับสูงต้องสนับสนุนและติดตามตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ 8) เป็นส่วนที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก เห็นได้ว่าวิสัยทัศน์ที่ดีจะต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่สามารถกระตุ้นหรือส่งผลให้บุคคลเกิดการพัฒนาตนเองอย่างมีเป้าหมายและมีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จ ทั้งนี้ เป้าหมายของบุคคลนั้นจะต้องมีการกำหนดมาตรฐาน เพื่อทำให้เกิดการท้าทายความคิดและการกระทำของบุคคลโดยรวม วิสัยทัศน์ที่ดีจึงต้องดึงดูดใจ ผูกมัด และกระตุ้นบุคคลในองค์กรให้เกิดการปฏิบัติ ทั้งนี้วิสัยทัศน์จะต้องสร้างสรรค์ และมีบทบาทในชีวิตของการทำงาน โดยการกำหนดมาตรฐานของแนวทางปฏิบัติไว้อย่างดีเด่น ยอดเยี่ยม และเชื่อมระหว่างปัจจุบันและอนาคต

2. ความสำเร็จขององค์กร

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จขององค์กร

ทฤษฎีที่ว่าด้วยการทำงานเป็นคณะ (Work Group Theory) ชีน (Schien) กล่าวว่า การทำงานเป็นคณะ หมายถึง การที่บุคคลหลายคนมาร่วมกัน มีปฏิกริยาร่วมซึ่งกันและกัน แต่ละคนรู้ว่าตนเองเป็นสมาชิกของกลุ่ม (กิติมา ปรีดีติลล. 2529 : 103) ซึ่งอธิบายได้ว่า กลุ่มคือจำนวนใดๆ ของคนหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น มีความตระหนักทางด้านจิตใจถึงบุคคลอื่น ๆ ด้วย และรับรู้เกี่ยวกับพวกเขาว่าเป็นกลุ่มๆ หนึ่ง โดยในคณะทำงานที่ดีนั้น มีหัวหน้า มีการดำเนินงาน การแก้ปัญหา และการตัดสินใจใช้ข้อตัดสินใจของกลุ่ม โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีโอกาสเสนอข้อคิดเห็น ในทางสังคมวิทยาถือว่ากลุ่มมีอิทธิพลมากต่อสังคม เพราะกลุ่มเป็นผู้กำหนดบรรทัดฐาน (Norm) ขึ้นในกลุ่มและสังคม องค์กรซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและมีลักษณะเป็นกลุ่ม ๆ หนึ่ง ในสังคมเช่นกัน กลุ่มจึงมีอิทธิพลในการกำหนดบทบาท หน้าที่ต่าง ๆ ในองค์กร ดังนั้น ลักษณะการทำงานเป็นคณะ จึงมีส่วนในการกำหนดวิสัยทัศน์ของบุคคลและองค์กร

องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้นั้น วิสัยทัศน์ของบุคลากรมีความสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานขององค์กร การที่บุคลากรขององค์กรมีวิสัยทัศน์ที่ดีในงานขององค์กร ส่งผลให้งานขององค์กรโดยรวมประสบความสำเร็จ (Quigley. 1993 : 5) นอกจากนี้ การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จ ยังต้องอาศัยการให้ความสำคัญกับคณะทำงานที่ดี ซึ่งการทำงานเป็นคณะในองค์กร จะก่อให้เกิดการร่วมงานที่ดี ทั้งในด้านการให้ความคิดเห็นและการปฏิบัติงาน (Bennis. 1997 : 12) ดังนั้น แนวคิดของการทำงานเป็นคณะจึงเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลจะมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) อันเกิดจากการมีค่านิยมร่วมในองค์กร มีเป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน กล่าวได้ว่า วิสัยทัศน์ร่วม หมายถึง การช่วยกันสร้างภาพอนาคตของหน่วยงานที่ทุกคนจะทุ่มเทหนักแรงกายแรงใจกระทำให้เกิดขึ้น (ชวินท์ ชัมมนันท์กุล. 2540 : 11) ซึ่งเห็นว่าการทำงานเป็นคณะนั้น ช่วยในการกำหนดวิสัยทัศน์ในองค์กร ฉะนั้นความสำเร็จขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ เมื่อองค์กร

นั้นได้มีการทำงานเป็นคณะที่มีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี อันแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร

ดังนั้น การทำงานเป็นคณะจะสามารถส่งผลต่อการสร้างวิสัยทัศน์ขององค์กร ถ้าหากกลุ่มได้สร้างวิสัยทัศน์ที่ดีให้เกิดขึ้นในองค์กรแล้วองค์กรนั้นก็จะเป็นองค์กรที่ประสบความสำเร็จในอนาคตได้

2.2 วิสัยทัศน์กับความสำเร็จขององค์กร

มาร์ควอดท์ (อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2538 : 21 - 22 ; อ้างอิงมาจาก Marquardt. 1994) ได้กล่าวถึงความสำคัญขององค์กรแห่งการเรียนรู้ อันเป็นองค์กรที่ส่งเสริมให้บุคลากรของตนสามารถเรียนรู้ตามกระบวนการได้อย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา การเรียนรู้สามารถทำให้เกิดการบูรณาการและดำเนินไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติงานภายใต้สภาพแวดล้อมที่ดีและทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ผลจากการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กรโดยส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามองค์กรแห่งการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ จะต้องให้สมาชิกในองค์กรเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้ เพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อพัฒนาองค์กรในที่สุด องค์กรต้องทำให้บุคคลเกิดความร่วมมือกัน ส่งเสริมการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน จิตใจของทุกคนต้องอยู่ในภาวะแห่งการแสวงหาความรู้ตลอดเวลา ซึ่งปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลและกลุ่มในองค์กรแห่งการเรียนรู้สามารถแสดงได้ในภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลและกลุ่มในองค์กรแห่งการเรียนรู้
(อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2538 : 22)

จากภาพประกอบ 2 ในองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้น วิสัยทัศน์เป็นหนึ่งในองค์ประกอบหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลและกลุ่มบุคคลในองค์กร การนำวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติจริง โดยที่บุคลากรทุกคนร่วมมือกัน พุ่งเทกำลังใจ กำลังกาย กำลังความคิด และความพยายามเพื่อให้วิสัยทัศน์ของ

องค์กรนั้นมีความเป็นไปได้ นั่นก็คือการร่วมมือกันของบุคคลเพื่อพัฒนาหรือปรับปรุงองค์กรให้ประสบความสำเร็จนั่นเอง เพราะว่าวิสัยทัศน์จะช่วยสร้างความผูกพัน และรวบรวมสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรทุกคนในองค์กร เพื่อการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย วิสัยทัศน์จะช่วยให้บุคคลในองค์กรได้เห็นภาพในอนาคตขององค์กรที่ควรจะเป็น และช่วยในการแยกแยะว่าสิ่งใดที่สำคัญที่จะพัฒนาไปสู่ภาพแห่งความสำเร็จนั้น ดังนั้นองค์กรจึงสามารถที่จะวางแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์นั้น โดยไม่ต้องปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จนั้น (Duke. 1987 : 50 - 52)

สรุปได้ว่า องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ วิสัยทัศน์ได้เข้าไปมีบทบาทในฐานะเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวนั่นเอง

3. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

3.1 นิยามและความหมาย

เทคโนโลยีสารสนเทศ (Information Technology) หมายถึง เทคโนโลยีหลายกลุ่มรวมกันเพื่อก่อให้เกิดการติดต่อเชื่อมโยงหรือการจัดการ การวิเคราะห์ประมวลผล การจัดเก็บและการจัดการ การเผยแพร่และการใช้สารสนเทศ (ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่ข่าวสารและข้อมูลดิบ จนถึงความรู้ทางวิชาการ) ให้เกิดประโยชน์ในรูปแบบของสิ่งต่าง ๆ ทั้งเสียง ภาพ และตัวอักษร ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. 2540 : 1) ส่วน ครุฑชิต มาลัยวงศ์ (2539 : 29 - 33) ให้ความหมายว่า หมายถึง เทคโนโลยีที่ประกอบด้วยเทคโนโลยีหลายสาขาด้วยกัน คือ ประการแรก เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ทำให้คอมพิวเตอร์ถูกนำไปประยุกต์ใช้กับงานด้านต่างๆ อย่างกว้างขวาง ประการที่สอง คือ เทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ซึ่งเป็นเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารทางไกล มีบทบาทมากในโลกปัจจุบัน ทำให้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เกิดการใช้อย่างกว้างขวาง ประการที่สามคือ ระบบสำนักงานที่ทำให้การทำงานในสำนักงานปัจจุบันรวดเร็วและเป็นระบบมากขึ้น และประการสุดท้าย คือ ระบบอัตโนมัติ นอกจากนี้ ววง ชาร์ล บี. (2538 : 123) ให้ความหมายไว้ว่า เป็นหลักการหรือวิธีการปรับปรุงองค์กรโดยนำเอาระบบคอมพิวเตอร์และระบบทางการสื่อสารมาประยุกต์ใช้กับระบบงานขององค์กร เพื่อให้มีผลลัพธ์ที่ดีขึ้นได้เปรียบองค์กรอื่นๆ การบริการ การปรับกลยุทธ์ทางการบริหารและการแสวงหากำไร วีระ สุภากิจ (2539 : 7) ให้ความหมายว่า เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการประมวลผลให้เป็นสารสนเทศเพื่อสนองความต้องการของหน่วยงาน ซึ่งเป็นระบบที่จัดตั้งเพื่อปฏิบัติการกิจเกี่ยวกับข้อมูล รวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอก เพื่อให้เป็นสารสนเทศที่พร้อมจะใช้ประโยชน์ โดยมีระบบเก็บเป็นหมวดหมู่สะดวกต่อการค้นหาและนำไปใช้ มีการปรับปรุงข้อมูลอยู่เสมอ เพื่อให้อยู่ในสภาพที่ถูกต้องทันสมัยตลอดเวลา และ ฉลอง ทับศรี (2538 : 27 - 28) ให้ความหมายว่า คือ เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้สำหรับการได้มา (Acquire) การจัดเก็บ (Store) การเรียกใช้ (Retrieve) และการจัดการกระทำ (Process) ข้อมูลในลักษณะของข้อความ (Text)

กราฟฟิก (Graphic) รูปภาพ (Image) และเสียง (Sound) ซึ่งลักษณะของเทคโนโลยีสารสนเทศมี 2 ลักษณะ คือ 1) เป็นเรื่องของการส่งผ่าน การสื่อสาร การแพร่กระจายของข้อมูล และ 2) เป็นการจัดการข้อมูลข่าวสารในลักษณะต่าง ๆ ด้วยคอมพิวเตอร์ เช่นการจัดการในระบบเครือข่าย เป็นต้น

สรุปได้ว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การใช้งาน การบริหาร การจัดการในเรื่องของโครงสร้างของข้อมูลข่าวสาร รูปแบบต่าง ๆ ที่นำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีทางการสื่อสารโทรคมนาคมมาประยุกต์ เพื่อจัดกระทำกับข้อมูลเหล่านี้ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์ เพื่อให้มีความหมายและคุณค่าเพิ่มขึ้น เป็นระบบที่นำไปใช้ได้สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ

3.2 องค์ประกอบระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

กรมสามัญศึกษา (วีระ สุภากิจ. 2539 : 8 ; อ้างอิงมาจาก กรมสามัญศึกษา. 2538 : 21) ได้แบ่งองค์ประกอบของระบบสารสนเทศเป็น 5 องค์ประกอบ คือ 1) ข้อมูล (Data) ประกอบด้วย ข้อมูลที่เป็นตัวเลข ข้อความ เสียง และภาพ 2) รูปแบบการประมวลผล (Model) การกำหนดความสัมพันธ์ของข้อมูลแต่ละรายการ เพื่อให้จัดกระทำข้อมูลเหล่านั้นตามที่กำหนดไว้ สารสนเทศเป็นผลผลิตของระบบ 3) เทคโนโลยี เป็นส่วนที่ทำหน้าที่ในการเก็บข้อมูล ดำเนินการตามรูปแบบการประมวลผลองค์ประกอบของเทคโนโลยี ได้แก่ คอมพิวเตอร์ วอฟต์แวร์ และโทรคมนาคม 4) ฐานข้อมูล (Data Base) เป็นวิธีการที่จะเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบสะดวกต่อการเรียกใช้ 5) การควบคุม (Control) ส่วนประกอบที่กำหนดไว้เพื่อให้ระบบสารสนเทศมีความปลอดภัย ไม่ถูกทำลายทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา ชัยพร ฉัตรศิริ (2534 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้กล่าวถึง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการสัมมนา เรื่อง "การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ" ว่าเป็นการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูล ใช้เทคโนโลยีการรับข่าวสารในการรับข่าวสารข้อมูลและใช้เทคโนโลยีอื่น ๆ อีกหลายชนิด เช่น CAD/CAM, Case Remote Sensing Artificial Intelligence เป็นต้น นอกจากนี้ ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังประกอบไปด้วย โทรศัพท์ วิทยุติดตามตัว โทรสาร อุปกรณ์สลับสาย ฯลฯ และโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญคือ บริการโทรศัพท์ และโครงสร้างโทรคมนาคมชนิดความเร็วสูงที่เชื่อมทุกด้านของประเทศ (ศูนย์สารสนเทศ. 2538 : 43 - 44) เพื่อให้ทุกคนสามารถที่จะเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง และถือได้ว่าโครงสร้างพื้นฐานของระบบฯ มีความสำคัญมากและรัฐควรให้การดำเนินการอย่างเร่งด่วน

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งได้เป็น 1) โครงสร้างพื้นฐาน ได้แก่ ระบบโทรคมนาคม 2) ตัวสารสนเทศ และ 3) อุปกรณ์ในการจัดเก็บและประมวลผลสารสนเทศ ได้แก่ ระบบคอมพิวเตอร์ ทั้งในส่วนของฮาร์ดแวร์และซอร์ตแวร์

4. บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

4.1 บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทในการทำงานในองค์กร โดยไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ข้อมูล ข่าวสาร คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต โมบายล์ที่อยู่ในจินตนาการอีกต่อไป ปัจจุบันสิ่งเหล่านี้ได้เกิดขึ้นและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน มีการพัฒนาปรับปรุงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น ในขณะเดียวกันราคาก็ถูกลง ดังนั้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเข้าไปมีบทบาทอย่างเต็มตัวในองค์กรต่าง ๆ และถือได้ว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ช่วยทำให้งานในองค์กรมีประสิทธิภาพมากขึ้น ประหยัดเวลาและแรงงาน อีกทั้งสะดวกในการเก็บรักษาข้อมูล การเรียกใช้ การส่งข้อมูล และป้องกันการสูญหายของข้อมูลได้ เนื่องจากใช้เวลาเพียงเล็กน้อยเท่านั้นในการส่งข้อมูลข้ามประเทศ และสามารถส่งไปได้ทั่วโลก ประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการส่งข้อมูลในแบบเดิม ๆ ประเทศไทยในฐานะหน่วยหนึ่งของหมู่บ้านโลกมีภาวะเศรษฐกิจระบบทุนนิยม ยุคกระแสโลกาภิวัตน์ จึงจำเป็นต้องพึ่งพิงในเรื่องเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปรับระบบงานและการรับส่งข้อมูลข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว

เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นนวัตกรรมอย่างหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องกับการสื่อสารและการใช้ข้อมูล และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนี้เป็นระบบเครือข่ายซึ่งมีขอบเขตกว้างขวางมาก ดังนั้นข้อมูลจำนวนมหาศาลจึงถูกนำเข้าไปเก็บไว้ในระบบเครือข่ายนั้น ๆ ดังนั้นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเปรียบได้กับศูนย์บริการข้อมูลสารสนเทศขนาดใหญ่ที่สามารถให้บริการกับผู้คนได้เป็นจำนวนมาก รวดเร็ว และหวังผลในเชิงของการเผยแพร่ มีการแลกเปลี่ยนทัศนะ ความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ทั้งในเชิงของธุรกิจและสาธารณะ จึงมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกันอย่างกว้างขวางและเพิ่มจำนวนมากขึ้น ดังนั้นเทคโนโลยีสารสนเทศจึงจัดเป็นทรัพยากรที่สำคัญอย่างหนึ่งขององค์กร ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรไม่น้อยไปกว่าทรัพยากรด้านต่าง ๆ ขององค์กรแต่อย่างใด เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้องค์กรสามารถให้บริการได้รวดเร็วและครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายได้กว้างขวางมากขึ้น เป็นระบบ และจำเป็นต่อการวางแผนกำหนดนโยบาย ตลอดจนการบริหารงานในองค์กรๆ ในปัจจุบันจะทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดี หากได้รับข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยนำมาใช้ในการประกอบการวินิจฉัยสั่งการ ตลอดจนการวางแผนการรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและมีความน่าเชื่อถือ เพื่อเป็นทรัพยากรในการวางแผนข้อมูลนั้นจึงควรมีความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว และทันต่อสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงขององค์กร และสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา

เทคโนโลยีสารสนเทศนั้นเกี่ยวพันกับองค์กร เนื่องจากในองค์กรมีความต้องการด้านสารสนเทศ ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือในญี่ปุ่น องค์กรที่ใช้ประโยชน์จากสารสนเทศในวงการธุรกิจที่มีการแข่งขันกันนั้นสามารถดำเนินธุรกิจนำหน้าคู่แข่งขึ้นเป็นอย่างมาก จากปริมาณการเพิ่มขึ้นของข้อมูลอย่างมหาศาล ความจำเป็นที่จะต้องนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาประมวลผลจึงมีความสำคัญ กระบวนการดังกล่าวจึงเกิดการใช

เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรขึ้น งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กรจึงทวีความสำคัญขึ้นเรื่อย ๆ โดยเฉพาะใน องค์กรที่มีขนาดใหญ่จะต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และสารสนเทศในปริมาณที่สูงทั้งในแง่ของการบริหาร การบริการ เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศแผ่ขยายเข้าไปในองค์กรอย่างรวดเร็ว ผลที่ตามมาคือ การที่บุคคลในองค์กรจะต้องเข้ามาทำงานเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นเครื่องมือที่สามารถเข้าถึงผู้ใช้ทุกคนในปัจจุบัน มีแนวคิดใหม่เกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยที่เทคโนโลยีดังกล่าวถูกประยุกต์นำมาใช้ในการสื่อสารระหว่างกัน การส่งข้อมูล ข้อความ ข่าวสาร โดยผ่านระบบเครือข่าย นอกจากนี้ยังใช้ในการแสดงผล รายงาน แผนภูมิ ภาพ สำหรับการกำหนดนโยบายวางแผน จัดลำดับ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยังใช้เป็นที่สำรองความจำให้กับบุคคลหรือองค์กร และการดำเนินงานด้านต่าง ๆ การประยุกต์เอาเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีใช้ก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ องค์กรใดที่ละเลยในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศก็必将เกิดความล่าช้าในเรื่องของเทคโนโลยี และข้อมูลข่าวสารในทันที ดังนั้น องค์กรจึงต้องพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศไปพร้อม ๆ กันกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ระหว่างนวัตกรรมและบุคลากร ซึ่งการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศภายในองค์กรนั้นแยกเป็นระบบต่างๆ ดังนี้ (อรรถพล ตรีตานนท์, 2539 : 191) คือ 1) ระบบการวางแผนการบริหารบุคลากร 2) ระบบทะเบียนประวัติ การเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับบุคคล 3) ระบบงานด้านการเงิน และงบประมาณต่างๆ ขององค์กร 4) ระบบประเมินผล ซึ่งใช้คอมพิวเตอร์ในการประเมินผลงานด้านต่างๆ ของบุคคลและองค์กร 5) ระบบงานพัฒนาบุคลากร สำหรับใช้ในการเรียนการสอน 6) ระบบงานสวัสดิการต่างๆ การให้บริการการเก็บข้อมูล บริหารและบริการเกี่ยวกับข้อมูลด้านต่าง ๆ

สรุปได้ว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้าไปมีบทบาทในองค์กรเป็นอย่างมาก และถือได้ว่าเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญมาก และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในอนาคต อันเนื่องมาจากเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีการพัฒนา เพื่อเพิ่มศักยภาพมากขึ้นเรื่อย ๆ และสามารถที่จะตอบสนองต่อความต้องการในการบริหารจัดการและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับสารสนเทศ ได้เป็นอย่างดี

4.2 บทบาทของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับสถาบันการศึกษา

ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เข้ามามีบทบาทอย่างกว้างขวางในองค์กรต่าง ๆ ทั้งในส่วนของภาครัฐและภาคเอกชน ไม่ว่าจะเป็นงานทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา แม้กระทั่งการศาสนา หลักใหญ่ ๆ ที่ทำให้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทในองค์กรต่าง ๆ นั้น เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นเสมือนตัวจักรที่ผลักดันให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องพัฒนาไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

ปัจจุบันประเทศไทย ได้ประสบปัญหาการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพและเพื่อการพัฒนาคนอย่างแท้จริง เพราะการศึกษามีหน้าที่โดยตรงต่อการสร้างและเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนเป็นจำนวนมาก มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันการศึกษาของชาติ เป็นองค์กรที่กล่าวได้ว่า ผลิตรุ่นงานวิชาชีพชั้นสูงเข้าไปปรับใช้สังคม ดังนั้นหน้าที่ของมหาวิทยาลัยก็คือ การสร้าง การเผยแพร่ความรู้ การพัฒนา

บุคคล การส่งเสริมและพัฒนาด้านอาชีพ และที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ต้องสนับสนุนให้นักศึกษามีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการแสวงหาข้อมูลและการเรียนรู้ (พรทิพย์ ดีสมโชค. 2539 : 104) จากกระแสของโลกาภิวัตน์ ได้แสดงให้เห็นแล้วว่า ทรัพยากรบุคคล / คุณภาพของคนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่สุด การศึกษาจึงเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคนโดยการเน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อช่วยให้อุคนได้เกิดการพัฒนาด้านตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (นงลักษณ์ พลเพชร. 2540 : 10)

ดังนั้น การพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา จึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่องค์กรระดับนโยบาย หรือรัฐบาลให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในแผนพัฒนาการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งในระยะแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540 - 2544) กรอบนโยบายของการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของทบวงมหาวิทยาลัยมีหลักการใหญ่คือ ประการที่ 1 นโยบายด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษาและความเป็นเลิศทางวิชาการ (Quality excellence) มุ่งยกระดับมาตรฐานการศึกษาและสนับสนุนการสร้างสรรค์ทางวิชาการ ประการที่ 2 นโยบายด้านการขยายโอกาสการศึกษาเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาเข้าสู่การศึกษาระดับอุดมศึกษา และความเท่าเทียมกันของโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา (Access equity) ประการที่ 3 นโยบายด้านประสิทธิภาพการบริหารอุดมศึกษาและการตรวจสอบการศึกษา (Efficiency accountability) ประการที่ 4 นโยบายด้านผลผลิตของอุดมศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมทั้งด้านปริมาณและคุณภาพทันต่อสถานการณ์ (Relevance delivery) ประการที่ 5 นโยบายด้านความเป็นสากลของอุดมศึกษาไทยและการเปิดสู่ภูมิภาค (Internationalization regionalization) ประการที่ 6 นโยบายด้านภาคเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดการอุดมศึกษาและการใช้การบริหารจัดแบบเอกชนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐบาล (Privatization corporatization) ซึ่งเหล่านี้เป็นนโยบายหลัก ๆ ของการพัฒนาการอุดมศึกษาในปัจจุบัน เพื่อให้ทันต่อสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงที่กำลังดำเนินไปอย่างรวดเร็วได้อย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างรวดเร็วและก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและองค์ความรู้ในระดับสากล เทคโนโลยีสารสนเทศ จึงถูกนำมาประยุกต์ใช้ในเรื่องของการพัฒนาการศึกษา การเรียนการสอน ตลอดจนเพื่อการแก้ปัญหาในการผลิตบัณฑิตให้ทันต่อความต้องการในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และอุตสาหกรรมของประเทศ (กฤษมณฑ์ วัฒนารงค์. 2540 : 11) การใช้โครงการเครือข่ายสารสนเทศช่วยแก้ปัญหาทางขาดแคลนครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาได้ในระดับหนึ่ง โครงการเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการศึกษาได้เริ่มต้นในปี 2539 ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในการขยายการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วทั้งภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว ในขณะเดียวกันก็ต้องมีการควบคุมคุณภาพของการศึกษาอย่างดีและเป็นระบบอีกด้วย

ทบวงมหาวิทยาลัย ในฐานะที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่ดูแลและบริหารงานเกี่ยวกับงานการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะนำมาใช้ในระบบการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา จึงได้จัดตั้งโครงการเครือข่ายสารสนเทศ (คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ.

2540 : 1 - 3) ให้การจัดการงานด้านการศึกษา เพื่อสนองต่อนโยบายขยายโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษาไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโทรคมนาคมสมัยใหม่เข้าช่วย เพื่อให้เกิดการพัฒนาการศึกษาที่เรียกว่าระบบการเรียนการสอนทางไกล โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาและสร้างเครือข่ายสารสนเทศ 4 ประการคือ 1) สร้างระบบเครือข่ายสารสนเทศความเร็วสูงเชื่อมโยงมหาวิทยาลัย และวิทยาเขตทุกแห่งทั่วประเทศ ทั้งมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานครและมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาค การรวมให้เป็นเครือข่ายทั้งระบบเช่นนี้ เป็นการสนับสนุนการขยายโอกาสอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาคหรือที่เรียกว่าวิทยาเขตสารสนเทศ 2) การพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการพัฒนาเครือข่ายภายในมหาวิทยาลัย มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในมหาวิทยาลัย ให้เชื่อมโยงไปสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์, ระบบอินเตอร์เน็ต, ระบบสื่อประสม (Multimedia), วัสดุออนดีมานด์, ศูนย์การศึกษาด้วยตนเอง (Self Study Centre) และ การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (CAI) 3) การพัฒนาให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเอง การพัฒนาสื่อประสมประกอบบทเรียนรายวิชา (Courseware) อันเป็นการพัฒนาฐานข้อมูลแห่งการเรียนรู้ และการพัฒนาการเรียนการสอนโดยผ่านระบบการประชุมทางไกล (Video Conference System : VCS) 4) การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาการศึกษา รวมทั้งการพัฒนาอาจารย์ผู้สอนและอาจารย์ผู้ช่วยสอน การพัฒนาเทคนิค การออกแบบ และการผลิตบทเรียนรายวิชา รวมทั้งการวิจัยและการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ การดำเนินงานของโครงการเครือข่ายสารสนเทศจะเน้นหนักในการพัฒนาเพื่อการเรียนการสอนในลักษณะของการสื่อสารแบบสองทาง และการมุ่งเน้นการรักษาคุณภาพและมาตรฐานเป็นสำคัญ ทั้งนี้เพื่อให้โครงการสามารถดำเนินการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์ของการศึกษาของประเทศในปัจจุบัน โดยในกระบวนการของการพัฒนาไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดโครงสร้างของระบบไว้ 3 ประการคือ ประการที่ 1 การสร้างเครือข่ายสารสนเทศและการเรียนการสอนทางไกลแบบสองทาง ประการที่ 2 การสร้างระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ในมหาวิทยาลัยและประการสุดท้ายคือการสร้างระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ด้วยความเร็วสูงระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ โดยมีกำหนดการในการดำเนินงานตามโครงการในระยะแรกนี้ครอบคลุมระยะเวลาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8

นอกจากนี้เทคโนโลยีสารสนเทศ ยังทำให้องค์กรทางการศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เพราะการที่บุคคลในองค์กรสามารถเข้าถึงหรือค้นคว้าจากแหล่งความรู้ ข้อมูลข่าวสารตลอดจนแหล่งสรรพวิทยาการต่าง ๆ จากเทคโนโลยีเหล่านี้มากขึ้น สามารถสืบค้น แลกเปลี่ยนความรู้ทั้งภายในและภายนอกองค์กรได้ ในส่วนของ มศว ได้มีการนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้าไปใช้ในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น ระบบการวางแผนการบริหารบุคลากร ระบบทะเบียนประวัตินักศึกษา การเก็บข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับนักศึกษา ระบบงานด้านการเงินและงบประมาณต่างๆ ของมหาวิทยาลัย ระบบการให้บริการในการค้นคว้า เช่น ห้องสมุด เครือข่ายบัวศรี เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรเช่นการอบรมเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ใช้ในการเรียนการสอน การให้บริการการเก็บข้อมูล และประสบผลสำเร็จมากพอสมควร

4.3 ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา

การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนากระบวนการศึกษา การใช้งานระบบนี้จะมีแนวทางการพัฒนาประยุกต์เข้ากับงานอยู่หลายแนวทาง เช่น การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย การศึกษาทางไกล เครื่องมือทางการศึกษา การใช้งานในห้องสมุด การใช้งานในห้องปฏิบัติการ และการใช้ในงานประจำและงานบริหาร มีรายละเอียดของแต่ละแนวทางดังนี้ (ครรชิต มาลัยวงศ์. 2540 : 37 - 62) 1) การสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วย เป็นการประยุกต์ระบบการเรียนการสอนโดยนำเอาคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ประโยชน์ เช่น การแสดงแบบฝึกหัด การแสดงบทเรียนหรือคำอธิบาย การทดสอบ การจำลองสถานการณ์ เกมการสอน การใช้ระบบสื่อประสม ตลอดจนการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อปรับการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม 2) การศึกษาทางไกล เป็นการจัดการศึกษาทางไกล แพร่ขยายในวงกว้าง โดยใช้เทคโนโลยีของระบบสื่อสารเข้าช่วย ซึ่งมีตั้งแต่อุปกรณ์แบบง่าย ๆ เช่น การใช้วิทยุ ทีวี จนถึง ระบบแพร่ภาพผ่านดาวเทียมหรือการใช้ระบบการประชุมทางไกล 3) สำหรับเครื่องมือทางการศึกษา เป็นการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำเครื่องมือทางการศึกษา เพื่อให้ครู อาจารย์ และนักเรียนได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือเพื่อการเรียนการสอนมากขึ้น รวมทั้งการจัดทำข้อมูลที่เกี่ยวกับตนเองเผยแพร่ลงบนระบบเครือข่ายได้ด้วย 4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดก็เป็นแนวทางหนึ่ง ซึ่งการนำเอาเทคโนโลยีนี้มาใช้งานในห้องสมุดเป็นสิ่งที่มีความมาแล้ว แต่การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับการจัดการห้องสมุด ตลอดจนการให้บริการข้อมูล กำลังเป็นสิ่งที่ท้าทายการพัฒนาและหาเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม 5) การใช้คอมพิวเตอร์ในห้องปฏิบัติการ เป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์ไปประยุกต์ใช้กับการใช้งานในห้องปฏิบัติการ โดยเข้าไปมีส่วนร่วมกับอุปกรณ์ทางเทคนิคอื่น ๆ ที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการให้สามารถส่งเสริมการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพมากยิ่งขึ้น 6) การใช้ในงานประจำและงานบริหาร เป็นการใช้งานที่นิยมมากในวงการศึกษามาก เพราะเป็นการนำเอาคอมพิวเตอร์ มาใช้เพื่อการจัดการ งานประจำของบุคลากรในสถานศึกษา งานข้อมูลและการให้บริการต่าง ๆ

อาจสรุปได้ว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสามารถนำมาใช้เพื่อการศึกษาได้ในหลายแนวทางด้วยกัน ทั้งในด้านการเรียนการสอน การให้บริการ และงานบริหาร ทั้งนี้เพื่อให้ระบบการเรียนการสอนและการบริการเพื่อการศึกษา มีความสะดวกรวดเร็ว เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในระบบการศึกษา

5. วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการใน มศว

5.1 ความสำคัญ

จากการประมวลเอกสารเกี่ยวกับสารสนเทศดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า องค์กรที่จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีวิสัยทัศน์ที่ดี มีแนวทางในการปฏิบัติและการร่วมมือจากผู้ปฏิบัติในการสร้างวิสัยทัศน์ที่ดีให้เกิดขึ้นกับองค์กร ก็จะทำให้องค์กรประสบความสำเร็จได้ดี อย่างไรก็ตามในยุคที่เรียกว่า "โลกภิวัตน์" อันเป็นยุคสมัยของข่าวสาร ข้อมูล เป็นยุคที่ต้องมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แต่เพียงในห้องเรียนนั้นไม่

เพียงพอ ดังนั้น สถาบันการศึกษาจึงได้นำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในระบบการเรียนการสอน ด้วยวิทยาการในด้านนี้ได้พัฒนาและปรับปรุงรูปแบบและวิธีการให้อยู่เสมอ ปัจจุบันการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงทำได้ง่ายสะดวกและรวดเร็ว ประกอบกับเป็นเทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อความต้องการและการแก้ปัญหาในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้น ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงได้เข้ามามีบทบาทในสถาบันการศึกษาทั้งในด้าน การเรียนการสอน การบริการ และการบริหาร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) ซึ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำแห่งหนึ่งของประเทศไทย ในการกำกับดูแลของทบวงมหาวิทยาลัย มีภารกิจที่สำคัญ 4 ประการคือ 1) การสอนทางวิชาการและวิชาชีพ หรืออาจเรียกว่าการผลิตบุคลากร 2) การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ 3) การให้บริการทางวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม (ลำเนาวิ ชจรศิลป์. 2539 : 1) มศว ได้นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในระบบการเรียนการสอน การบริการ และการบริหาร เพื่อส่งเสริมให้ข้าราชการและนิสิตของ มศว สามารถใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการเรียนรู้และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการเรียนการสอน ปัจจุบัน มศว ได้ขยายเครือข่ายระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครอบคลุมในทุก ๆ หน่วยงานของมหาวิทยาลัย อันเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการทำงานและเพื่อการศึกษาให้กว้างขวางมากขึ้น และ มศว ถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยอันดับแรก ๆ ของประเทศไทยที่ได้นำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาอย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งระบบเครือข่ายสารสนเทศของมหาวิทยาลัยนี้ได้เชื่อมต่อกับระบบอินเตอร์เน็ตและระบบเครือข่ายของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการค้นคว้าและการสื่อสาร มีชื่อเครือข่ายว่า "เครือข่ายบัวศรี" โดยมีสำนักคอมพิวเตอร์เป็นฝ่ายดูแลและควบคุมเครือข่ายทั้งหมด นอกจากนี้ยังมีบริการด้านสารสนเทศภายในสำนักหอสมุดกลาง อันเป็นการวางระบบในขั้นพื้นฐานที่มีความพร้อมในระดับหนึ่ง เพื่อให้บุคลากรและนิสิตได้ตระหนักและให้ความสนใจต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเมืองต้น เกิดการเตรียมตัวและพัฒนาตนเองเพื่อพร้อมรับกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เต็มรูปแบบในอนาคตอันใกล้

แม้ว่า มศว ได้มีการวางรากฐานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไว้อย่างดีทั้งด้านเทคโนโลยีและการฝึกอบรม แต่สิ่งหนึ่งที่ มศว ยังไม่ได้สร้างให้เกิดขึ้นในองค์กรมหาวิทยาลัยก็คือ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย แม้ว่าผู้บริหารระดับสูงของ มศว จะมีวิสัยทัศน์ที่ดีมากต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยการพัฒนาและปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แต่วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ใน มศว ก็คือเพื่อให้องค์กรประสบความสำเร็จ อันหมายถึง การทำงานที่มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการบริการสังคม การบริหาร และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพออกสู่สังคม ดังนั้น การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างผู้บริหารและปฏิบัติในเรื่องของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อนำ มศว ไปสู่จุดมุ่งหมายดังกล่าว ซึ่งผู้บริหารระดับสูงของ มศว ก็ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงได้ให้มีการศึกษาวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการใน มศว อันเป็นข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญเพื่อการพัฒนาและสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันระหว่างข้าราชการใน มศว

มีความคิดเห็นกว้างไกลเท่านั้น นอกจากนี้ยังมีแนวคิดของ *บรอน* (Braun, 1991 : 1139) กับแนวคิดวิสัยทัศน์ที่มีชื่อว่า Leadership Vision Questionnaire ซึ่งจะทำการวัดวิสัยทัศน์ใน 3 ลักษณะคือ การสร้างวิสัยทัศน์ (Formulated vision) การเผยแพร่ (Articulated vision) และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (Operational vision) ซึ่งลักษณะของเครื่องมือวัดดังกล่าวนั้นเป็นการวัดวิสัยทัศน์เกี่ยวกับการบริหารงาน กับผู้บริหารในองค์กร ซึ่งไม่ตรงกับงานการศึกษาวิสัยทัศน์ในครั้งนี้

ในการศึกษาวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในครั้งนี้ ผู้วิจัยอาศัยรูปแบบของเครื่องมือวัดวิสัยทัศน์ของ ฮิคแมน และ ซิลวา มาประยุกต์ในการสร้างเครื่องมือวัดที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยสร้างแนวคิดขึ้นมาใหม่ยึดหลักการสร้างแนวคิดวิสัยทัศน์ 2 ประการคือ ประการที่ 1 เนื้อหาของแนวคิดฯ เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ทั้งในส่วนของ การบริการ การบริหาร และการเรียนการสอน ประการที่ 2 การสร้างแนวคิดฯ มีองค์ประกอบของวิสัยทัศน์ 3 ประการ คือ คำนิยามร่วมในองค์กร ภารกิจ และเป้าหมายขององค์กร ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 มีความสำคัญเท่าเทียมกัน โดยการสร้างแนวคิดจะครอบคลุมองค์ประกอบทั้งสามและเป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับประการที่ 1 รายละเอียดในการสร้างแนวคิดฯ มีดังนี้

ด้านคำนิยามร่วมในองค์กร เป็นส่วนที่บุคคลในองค์กรเห็นวาระระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 1) เป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าต่อการนำไปปฏิบัติ 2) เป็นสิ่งที่ร่วมสมัยในการทำงาน และ 3) เป็นสิ่งที่สามารถเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ได้

ด้านภารกิจ เป็นภาวะการตระหนักในการกำหนดกิจกรรมของบุคคลและองค์กร ซึ่งระบุขอบเขตการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเป็นภารกิจที่สำคัญมี 4 ประการ คือ 1) การสอนทางวิชาการและวิชาชีพ หรืออาจเรียกว่าการผลิตบุคลากร 2) การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ 3) การให้บริการทางวิชาการ และ 4) การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

ด้านเป้าหมาย เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดที่บุคคลหรือองค์กรมีไว้เพื่อ 1) ให้รู้ถึงผลสำเร็จจากการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การกำหนดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องการในอนาคต หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่บุคคลหรือองค์กรจะต้องทำให้เกิดขึ้นในอนาคต

6. ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

6.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคลากรที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

ในการศึกษาค้นครั้งนี้เป็นการสำรวจวิสัยทัศน์ของข้าราชการ และศึกษาความสัมพันธ์ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของข้าราชการ มศว โดยทั่วไปนอกจากปัจจัยในด้านชีวสังคมที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของข้าราชการ มศว แล้วยังมีปัจจัยในด้านอื่น ๆ อีก เช่น กระบวนการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เองจะเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการ

พัฒนาส่งเสริมวิสัยทัศน์ร่วมกันให้เกิดขึ้นกับข้าราชการใน มศว เนื่องจาก มศว ยังไม่มีการประกาศใช้วิสัยทัศน์จากผู้บริหาร ดังนั้นในการสร้างวิสัยทัศน์ให้เกิดขึ้นใน มศว นั้นได้นำแนวคิดของ ล็อก และ คณะ (Locks & et al. 1991) ซึ่งเสนอแนะแนวทางการสร้างวิสัยทัศน์ไว้ว่า ต้องรวบรวมข้อมูลจากข้อคิดเห็นของคนทั้งในและนอกองค์กร นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ทำความเข้าใจโดยอาศัยความสามารถในการมองภาพอนาคต การคิดอย่างยืดหยุ่น จากนั้นจึงถ่ายทอดสู่คนอื่นจะด้วยคำพูด หรือการปฏิบัติเพื่อการกระตุ้นการทำงานของบุคคล และต้องประเมินว่าวิสัยทัศน์นั้นมีความสอดคล้องกันหรือไม่ การสร้างวิสัยทัศน์นั้นบุคคลจะต้องศึกษาองค์การอย่างลึกซึ้ง มีข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับจุดเด่น และจุดด้อยของบุคคล สถานที่ ทรัพยากร และเวลา วิสัยทัศน์ที่เกิดขึ้นนั้นจะต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิธีการที่ตัวอย่างหนึ่งในการสร้างวิสัยทัศน์ก็คือ การสร้างวิสัยทัศน์โดยการให้มีส่วนร่วมหรือวิสัยทัศน์ร่วม ดังนั้นการสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้วิจัยเห็นว่าบุคลากรทุกคน ทุกแผนงานในองค์กรจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดหรือสร้างวิสัยทัศน์ ไม่ว่าจะเป็ วิสัยทัศน์ของบุคคล ขององค์กร และจะต้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยที่กระบวนการสร้างวิสัยทัศน์ บุคคลจะต้องศึกษาถึงองค์การของตนเองอย่างลึกซึ้ง แจ่มชัด ถึงนโยบาย แผนงาน ภารกิจ เป้าหมาย รวมถึงบุคลากรจะต้องมีกระบวนการและความสัมพันธ์ที่ดีต่อองค์กรด้วย จากการศึกษาของ แมนเนสส์ (Manasse. 1986 : 150 - 171) เรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้นำ : ความตั้งใจสูงสุดมุ่งหมาย โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะ และความรับรู้กับวิสัยทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มผู้บริหาร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่าทักษะด้านการจัดการข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบองค์กร ความรู้ในการจัดการ ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล และการตระหนักในตนเอง เหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ ซึ่งสอดคล้องกับการเสนอแนวคิดจากการศึกษาของ เทรโทวอน (Trethowan. 1991) ที่นำเสนอปัจจัยที่มีผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคล 3 ประการ คือ ประการที่ 1 ปัจจัยภายใน ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และปัจจัยภายในที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคล ประการที่ 2 ปัจจัยภายในองค์กร และ ประการที่ 3 ปัจจัยภายนอกองค์กรหรือสภาพแวดล้อมในสังคม และ สุนันท์ วงศ์โรทัย (2539 : 43) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ที่สมบูรณ์จะต้องรวมถึงกระบวนการทัศนคติของแต่ละบุคคลร่วมด้วย โดยกระบวนการประกอบด้วทัศนคติและสมมุติฐานของบุคคล หากพิจารณาในเชิงจิตวิทยาพบว่า ทัศนคตินั้นส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ดังนั้นทัศนคติจึงน่าที่จะส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคลด้วย ในส่วนของสมมุติฐานนั้นเป็นส่วนของการทำนาย คาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อันส่งผลต่อการวางแผนในการกำหนดภารกิจ เป้าหมาย และค่านิยมร่วมในองค์กร อาจจะกล่าวได้ว่ากระบวนการที่นั้มนำที่จะส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคลได้

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการใน มศว คือ 1) กระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว 2) ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ 4) ปัจจัยด้านชีวสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน (อายุราชการ) การปฏิบัติหน้าที่การสอน (ปฏิบัติกับไม่ได้ปฏิบัติ)

6.2 กระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของข้าราชการใน มศว

จากแนวคิดเรื่ององค์ประกอบวิสัยทัศน์และความสมบูรณ์ของวิสัยทัศน์ ซึ่ง สุนันท์ วงศ์
วโรทัย (2539 : 42) เสนอแนวคิดว่าการที่จะให้วิสัยทัศน์ของบุคคลมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น บุคคลจะต้อง
มีกระบวนการต่อสิ่งใด ๆ ที่ดี โดยให้ความหมายของกระบวนการที่นั่นว่า เป็นตัวอย่างหรือรูปแบบที่ชัดเจนช่วย
ให้บุคคลเข้าใจลึกซึ้ง ซึ่งจะกำหนดขอบเขตและวิธีแก้ปัญหาบางครั้งจะเป็นตัวตัดสินว่าบุคคลควรจะมีปฏิกิริยา
ต่องานอย่างไร หรือผลที่เกิดจากความคิดความเชื่อ มืองค์ประกอบ 2 ประการ (Morris & Brandon,
1993 : 40 - 62) คือ ทัศนคติ และสมมติฐาน นักจิตวิทยาส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ลักษณะทางจิตที่จะ
ทำนายพฤติกรรมได้อย่างแม่นยำที่สุด คือ ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมนั้น ส่วนสมมติฐานเป็นส่วน
ของการทำนาย คาดการณ์ล่วงหน้าเกี่ยวกับผลที่น่าจะเกิดขึ้นในอนาคต อันส่งผลต่อการวางแผนในการกำหนด
ภารกิจ เป้าหมาย และค่านิยมร่วมในองค์กร ดังนั้น กระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งสองจึงน่าจะ
จะมีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ของบุคคลด้วยเช่นกัน

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไม่พบว่ามีการศึกษาในเรื่องของกระบวนการ
ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ ในการศึกษาครั้งนี้ จึงต้องสร้างแบบวัดขึ้นมาใหม่ ในเรื่อง
ของกระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยในการสร้างแบบวัดขึ้นมาใหม่นี้จะมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้อง
กับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมืองค์ประกอบ 2 ประการในการสร้างแบบวัดนี้ คือ 1) ทัศนคติต่อระบบ
เทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) สมมติฐานต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ รายละเอียดมีดังนี้

6.2.1 ทัศนคติต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยปกติแล้วบุคคลจะมีทัศนคติต่อสิ่งหนึ่ง ๆ
เสมอ ซึ่งทัศนคติมืองค์ประกอบ 3 ประการ (รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธ์ุ 2533 : 12 - 13, Baron & Byrne,
1994 : 136 - 137) คือ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive component) หมายถึง บุคคลรับรู้เกี่ยวกับ
วัตถุดิบของหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งความเชื่อของบุคคลที่มีต่อสิ่งนั้นว่าดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโษ
องค์ประกอบด้านนี้มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของบุคคล 2) องค์ประกอบด้านความคิดเห็น (Affective
component) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลในลักษณะชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้น ๆ พอใจหรือไม่ ซึ่งเป็น
ความคิดเห็นที่เกิดขึ้นเองโดยอัตโนมัติและสอดคล้องกับความรูเชิงประเมินค่า 3) องค์ประกอบด้านความตั้งใจ
ในการทำพฤติกรรม (Behavioral intention component) หมายถึง ความพร้อมที่บุคคลจะแสดงพฤติ-
กรรมให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของตน ความพร้อมที่จะกระทำจะแสดงออกในรูปของการช่วยเหลือให้การ
สนับสนุน หรือยอมรับสิ่งที่ตนพอใจหรือเห็นว่าดีมีประโยชน์ นอกจากนี้ทัศนคดียังมีทั้ง ทิศทาง (Direction)
หมายถึง ทางบวกหรือทางลบ ดีหรือเลว และ ปริมาณ (Magnitude) หมายถึง ความเข้มหรือความรุนแรง
โดยปริมาณขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งของหรือสถานการณ์นั้น ๆ (งมตา วรินทร์านนท์ 2534 : 214-215)
ดังนั้นในการวัดทัศนคติจึงควรวัดให้ครอบคลุมทั้งเนื้อหา ทิศทาง และปริมาณของทัศนคติต่อสิ่งนั้น ๆ ด้วย

ดังนั้น ทักษะคิดต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง การที่บุคคลประเมินระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะของการชอบไม่ชอบ รวมถึงความคิดเห็นหรือความเชื่อวาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีประโยชน์หรือมีโทษ และมีความพร้อมที่จะใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

6.2.2 สมมุติฐานต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในเรื่องเกี่ยวกับสมมุติฐานนั้นยังมีการศึกษา ไม่กว้างขวางมากนัก มอร์ริส และ บรานดอน (Morris & Brandon. 1993 : 40 - 62) ได้เสนอว่าสมมุติฐานเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งน่าจะมีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ โดยให้ความหมายของสมมุติฐาน ว่าเป็นการคาดการณ์ถึงอนาคตในเชิงบวกเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลและองค์กร

ในการศึกษากระบวนการตัดสินใจต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ของบุคคล นั้นยังไม่พบว่ามีการศึกษา แต่มีรายงานการศึกษาในส่วนของทัศนคติของบุคคลกับการยอมรับนวัตกรรมด้านการศึกษาพบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมด้านการศึกษาของครู (ยุทธศักดิ์ สมแสน. 2535 : 67, วิรุทธ บุญยะไวโรจน์. 2537 : 43 ; อ้างอิงมาจาก Dangham. 1979 : 4587-A) และในการศึกษาของสาโรจน์ พงษ์ยัง (2536 : 137) ในการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของนักฝึกอบรมในประเทศไทย พบว่า ทัศนคติมีอิทธิพลโดยตรงต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของกลุ่มศึกษา โดยสามารถอธิบายได้ .014

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า กระบวนการตัดสินใจต่อเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการในมศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก

6.3 ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคคล จะเกี่ยวข้องกับการใช้ความรู้ และทักษะของบุคคลอื่นเนื่องมาจากการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เป็นประจำ หรือมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในขณะอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเมื่อบุคคลมีความรู้ มีทักษะที่ดี ก็ทำให้บุคคลมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อสิ่งนั้น ๆ ได้ จากการศึกษาของ แมนแนสส์ (Manasse. 1986 : 150 - 171) ในการศึกษาเรื่อง วิสัยทัศน์ของผู้บริหาร : ความตั้งใจสูงสุดมุ่งหมาย โดยได้ศึกษาเกี่ยวกับทักษะ และความรู้กับวิสัยทัศน์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มผู้บริหาร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบว่าทักษะด้านการจัดการข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับการตรวจสอบองค์กร ความรู้ในการจัดการ ความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล และภาระตระหนักในตนเอง สิ่งเหล่านี้มีผลต่อการพัฒนาวิสัยทัศน์ สอดคล้องกับการเสนอแนวคิดจากการศึกษาของ เทรโทแวน (Trethowan.1991) ซึ่งนำเสนอปัจจัยด้านประสบการณ์การทำงานที่ส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคล

สรุปได้ว่า ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการในมศว น่าจะมีความสัมพันธ์กับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก

6.4 ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

ในเรื่องต้นได้กล่าวถึงความสำเร็จองค์กรไว้ว่า ต้องมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมในองค์กร ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติต้องมีการสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือการทำงานเป็นคณะเนื่องจากการทำงานเป็นคณะนั้นเป็นการระดมความคิดเห็นทำให้ได้แนวคิดและประเด็นปัญหาในหลาย ๆ ประการ ดังนั้นองค์กรจะประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยคณะทำงานที่ดี การทำงานเป็นคณะหรือเป็นกลุ่มในองค์กร จะก่อให้เกิดการร่วมมืองานที่ดี ทั้งในการปฏิบัติงานและความคิดเห็น เบนนิส (Bennis, 1995 : 14) มีความเห็นว่าการทำงานเป็นคณะนั้นช่วยในการกำหนดวิสัยทัศน์ในองค์กร ดังนั้น ความสำเร็จขององค์กรจะเกิดขึ้นได้ เมื่อองค์กรนั้นได้มีการทำงานเป็นคณะที่มีประสิทธิภาพ อันนำไปสู่การสร้างวิสัยทัศน์ที่ดี อันแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความสำเร็จขององค์กร ในการศึกษาของ ฮิคแมน (Hickman, 1993 : 3751-A) เรื่อง การศึกษาศึกษาการพัฒนาในระดับของโรงเรียน จากวิสัยทัศน์สู่ความจริง ซึ่งได้ศึกษาในกลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ จะมีวิธีการทำงานที่เน้นการทำงานรูปแบบเป็นคณะบุคคล มากกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล สามารถอธิบายได้ว่าการทำงานเป็นคณะนั้น บุคคลจะมีโอกาสได้เรียนรู้ถึงวิธีการทำงานที่จะให้องค์กรประสบความสำเร็จได้มากกว่าการทำงานคนเดียว

ดังนั้น สรุปได้ว่า *ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว น่าจะมีความสัมพันธ์กับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก*

6.5 ปัจจัยด้านชีวสังคมกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

ในปัจจุบันด้านชีวสังคม ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วยปัจจัยต่อไปนี้ เพศ ระดับการศึกษา อายุ การทำงาน และลักษณะงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

6.5.1 เพศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

คนทุกเพศทุกวัยจะมีแบบแผนการเจริญเติบโตและพัฒนาการเป็นไปโดยเฉพาะตามแบบแผนของแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละเพศก็จะมี ความแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้บุคคลที่มีเพศต่างกัน ก็จะมี ความแตกต่างทางด้านจุดมุ่งหมายในชีวิต พฤติกรรมทางสังคม ความคิด และการมองสภาพปัญหาแตกต่างกันด้วย ปัจจัยด้านเพศกับวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น เทรโทวอน (Trethowan, 1991) ได้นำเสนอว่าเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคล ในการศึกษาของ บราวน์ (Braun, 1991 : 1139) เรื่อง การวิเคราะห์หลักการของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และความสัมพันธ์กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งในการศึกษาจะมุ่งประเด็นไปยังเรื่องของการสร้างวิสัยทัศน์ และการขยายวิสัยทัศน์ของบุคคลสู่บุคคลอื่น ๆ ในองค์กร โดยศึกษาจากกลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหารที่แตกต่างกันในเรื่องเพศจะมีระดับของวิสัยทัศน์ในประเด็นทั้งสองแตกต่างกันโดยผู้บริหารที่เป็นเพศหญิงจะมีระดับสูงกว่า ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานการศึกษาของ บาร์ท (Barth, 1991) พบว่า ผู้บริหารที่มีเพศต่างกันมีระดับของวิสัยทัศน์แตกต่างกัน และในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีการศึกษาและ

นวัตกรรมด้านวิชาการของครู พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการยอมรับนวัตกรรมดังกล่าว (วิชัย เอียดบัว. 2534 : 84, เพชรา เพชรแก้ว. 2535 : 76, วิรุพทช นุญยะไวโรจน์. 2537 : 94, ทรงฤทธิ์ เสือส่วย. 2539 : 75)

สรุปได้ว่าเพศหน้าที่จะส่งผลต่อวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ โดย ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีเพศแตกต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

6.5.2 ระดับการศึกษากับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

การศึกษาถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากในปัจจุบัน เนื่องด้วยผู้ที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงมักจะมีแนวโน้มในการคิดวิเคราะห์ที่ที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้สามารถเข้าใจในเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้มากขึ้น นอกจากนี้ การศึกษายังเป็นปัจจัยสำคัญในการแสวงหาความรู้ เทรโทแวน (Tretchow.1991) ได้นำเสนอว่าระดับการศึกษาส่งผลต่อวิสัยทัศน์ของบุคคล และในการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมด้านการเรียนการสอนของครู พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษามีการยอมรับนวัตกรรมสูงกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำ เนื่องจากครูที่มีระดับการศึกษาสูงเป็นบุคคลที่มีการรับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางการศึกษามากกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ แม้ว่าครูเหล่านั้นจะไม่ได้ศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการสอนต่าง ๆ มาโดยตรง แต่ครูเหล่านั้นก็รู้จักวิธีการแสวงหาความรู้และค้นคว้าวิทยาการใหม่ ๆ ได้ดีและกว้างขวางกว่าครูที่มีระดับการศึกษาต่ำ (วรรณวิไล พูลสวัสดิ์. 2523 : 197 - 198, ภาวดี ศิริบุรี. 2525 : 88 - 89, นิตยาพร แสงพันธ์. 2527 : 99 - 113, บุรินทร์ บุรตัน. 2527 : 132 - 138, วิชัย เอียดบัว. 2534 : 80, ทรงฤทธิ์ เสือส่วย. 2539 : 75)

สรุปได้ว่าระดับการศึกษาน่าที่จะส่งผลต่อวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ โดย ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่ำ

6.5.3 อายุการทำงานกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

อายุการทำงานหรือประสบการณ์ในการทำงาน เมื่อบุคคลเข้าไปสู่ระบบของการทำงาน ก็จะถูกถ่ายทอดทักษะ แนวคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการทำงานจากองค์กรหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การที่บุคคลมีระยะเวลาการปฏิบัติงานมาเป็นเวลานาน หรือมีประสบการณ์ในการทำงานย่อมจะมีหลักการ แนวคิดและการมองภาพขององค์กรที่แตกต่างไปจากบุคลากรที่เข้ามาทำงานใหม่หรือในระยะแรก จากการศึกษาของ บราวน์ (Braun. 1991 : 1139) ซึ่ง ซึ่งทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์หลักการของผู้บริหาร วิสัยทัศน์และความสัมพันธ์กับสภาพของโรงเรียน ซึ่งในการศึกษาจะมุ่งประเด็นไปยังเรื่องของการสร้างวิสัยทัศน์ และการขยายวิสัยทัศน์ของบุคคลสู่บุคคลอื่นๆ ในองค์กร โดยศึกษาจากกลุ่มผู้บริหารของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่าผู้บริหารที่มีประสบการณ์ในการทำหน้าที่บริหารมากกว่า ก็จะมีความสามารถ

ในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิสัยทัศน์สูงกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำหน้าที่บริหารน้อย ซึ่งประสบการณ์ในการทำหน้าที่บริหารก็จัดเป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานในอาชีพ หรือเป็นประสบการณ์ในอาชีพนั่นเอง นอกจากนี้ยังพบผลในการศึกษาของ เฟคิต (Fekete. 1991 : 755) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง มิติของวิสัยทัศน์ในผู้บริหารทางการศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยใช้ผู้บริหารของโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างของการศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ ใช้การสัมภาษณ์ จากการศึกษาพบว่าวิสัยทัศน์นั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ในการทำงานของบุคคล โดยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีจะใช้ระยะเวลาในการพัฒนาและการสร้างวิสัยทัศน์เป็นเวลาหลายปี จึงกล่าวได้ว่าวิสัยทัศน์ที่ดีของบุคคลจะต้องอาศัยระยะเวลาในการพัฒนา แต่ในการศึกษายอมรับนวัตกรรมด้านการศึกษาศึกษาของครู พบว่า ระยะเวลาที่ทำการสอน (อายุการทำงาน) เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครู ครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนนานจะยอมรับนวัตกรรมน้อยกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อย นอกจากนี้ ครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนน้อยยังมีความตระหนักถึงความสำคัญ และประโยชน์ของนวัตกรรมมากกว่าครูที่มีระยะเวลาที่ทำการสอนมาก (บุญนิตย์ ไวลูกิจ. 2522 : 147 - 148, วิชัย เอียดบัว. 2534 : 84 - 88) ในการศึกษาครั้งนี้กลุ่มตัวอย่างคือข้าราชการของ มศว และยังไม่มีการศึกษาที่เด่นชัดในเรื่องของอายุการทำงานกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

ดังนั้นอาจสรุปได้ในเบื้องต้นว่า อายุการทำงานหรือประสบการณ์การทำงานจะมีความเกี่ยวข้องกับระดับของวิสัยทัศน์ โดย ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีอายุการทำงานต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน

6.5.4 ลักษณะงานกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

บุคคลที่มีการประกอบอาชีพแตกต่างกัน ย่อมมีฐานะความเป็นอยู่ ทัศนคติ สภาพแวดล้อมและพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปด้วย อาชีพที่บุคคลประกอบอยู่ย่อมทำให้บุคคลมองเห็นสิ่งแวดล้อมในลักษณะที่ต่างกัน ซึ่งบุคคลส่วนใหญ่ย่อมที่จะสนใจกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับอาชีพของตนเอง ซึ่งเมื่อบุคคลประกอบอาชีพต่างกัน ย่อมมีลักษณะต่าง ๆ แตกต่างกัน ทั้งแนวคิดและบุคลิกภาพ ล็อค และคณะ (Locke & et al. 1991 : 7) ได้อธิบายในงานที่มีชื่อว่า "ปัจจัยสำคัญของผู้นำองค์กร สิ่งสำคัญ 4 ประการสู่ความสำเร็จ" ว่าวิสัยทัศน์ของบุคคลจะเกี่ยวข้องกับ ลักษณะของบุคคล ความสามารถของบุคคล ทักษะ สติปัญญา ตลอดจนมีความเกี่ยวข้องกับวิชาชีพ เมื่อพิจารณาในส่วนของลักษณะงานของข้าราชการใน มศว นั้นสามารถแบ่งลักษณะงานออกเป็น 2 ประเภท คือ ปฏิบัติหน้าที่การสอน (ข้าราชการสาย ก.) กับไม่ได้ปฏิบัติการสอน (ข้าราชการสาย ข. และสาย ค.) ซึ่งจากลักษณะงานที่ต่างกันนี้เอง จะทำให้บุคคลมีมุมมองในเรื่องของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกันไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการในการใช้งานตามวัตถุประสงค์ของบุคคล

สรุปได้ว่า ลักษณะงานที่แตกต่างกันน่าจะส่งผลต่อวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของข้าราชการ

7. นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรทั้งหมดในการวิจัยนี้ แบ่งออกเป็น (1) วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (2) ทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4) ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ (5) ลักษณะทางชีวสังคม ซึ่งมีความหมายและวิธีการวัดดังต่อไปนี้

7.1 **วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ** หมายถึง รูปแบบของความคิด ในการพิจารณา วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงความสำเร็จในอนาคต เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของ มศว ซึ่งรูปแบบความคิดนั้นจะต้องมีผลในทางบวกที่จะปลูกเร้า กระตุ้นให้บุคคลมีพลังในการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของตนเองและ มศว การวัดนั้นวัดองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

7.1.1 **ด้านค่านิยมร่วมในองค์กร** เป็นส่วนที่บุคคลในองค์กรเห็นว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 1) เป็นสิ่งที่ดีมีคุณค่าต่อการนำไปปฏิบัติ 2) เป็นสิ่งที่ร่วมสมัยในการทำงาน 3) เป็นสิ่งที่สามารถเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ ได้

7.1.2 **ด้านภารกิจ** เป็นภาวะการตระหนักในการกำหนดกิจกรรมของบุคคลและองค์กร ซึ่งระบุขอบเขตการปฏิบัติงานเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเป็นภารกิจที่สำคัญของ มศว มี 4 ประการ คือ 1) การสอนทางวิชาการและวิชาชีพหรืออาจเรียกว่าการผลิตบุคลากร 2) การวิจัยเพื่อค้นคว้าหาความรู้ 3) การให้บริการทางวิชาการ 4) การทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม

7.1.3 **ด้านเป้าหมาย** เป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อกำหนดที่บุคคลหรือองค์กรมีไว้เพื่อ 1) ให้รู้ถึงผลสำเร็จจากการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) การกำหนดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องการในอนาคต หรือระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่บุคคลหรือองค์กรจะต้องทำให้เกิดขึ้นในอนาคต

ในการวัดวิสัยทัศน์ของบุคคลที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ วัดได้โดยการใช้ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 30 - 150 คะแนน

7.2 **ทัศนคติที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ** หมายถึง รูปแบบที่ชัดเจนช่วยให้บุคคลเข้าใจลึกซึ้ง ในการกำหนดขอบเขตและวิธีแก้ปัญหา เป็นตัวตัดสินว่าบุคคลควรมีปฏิกริยาต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร หรือผลที่เกิดจากความคิดความเชื่อที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยวัดองค์ประกอบ 2 ประการ คือ ทัศนคติและสมมติฐานต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยทัศนคติ หมายถึง การที่บุคคลประเมินระบบ

เทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะของการชอบไม่ชอบ รวมถึงความคิดเห็นหรือความเชื่อว่าจะระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีประโยชน์หรือมีโทษ ความพร้อมที่จะใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ สมมุติฐาน หมายถึง การคาดการณ์ในอนาคตในเชิงบวกเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่จะเกิดขึ้นกับบุคคลและองค์กร วัดได้โดยใช้ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 20 - 100 คะแนน

7.3 ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หมายถึง จำนวนชั่วโมง / สัปดาห์ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ วัดได้โดยการรายงานของข้าราชการ โดยเขียนคำตอบลงในแบบสอบถาม

7.4 ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ หมายถึง ความชอบ ไม่ชอบ และการเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นคณะ วัดได้โดยใช้ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า ผู้ตอบจะได้คะแนนระหว่าง 5 - 25 คะแนน

(5) ลักษณะทางชีวสังคม ในการศึกษานี้มีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ลักษณะงาน และปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของมศว ซึ่งมีนิยามปฏิบัติการ ดังนี้

เพศ มีเพศชายและเพศหญิง

ระดับการศึกษา หมายถึง ปริมาณการศึกษาในระบบที่ข้าราชการได้รับ แบ่งเป็น 5 ระดับคือ

(1) ต่ำกว่าอนุปริญญา (2) อนุปริญญา (3) ปริญญาตรี (4) ปริญญาโท (5) ปริญญาเอก

อายุการทำงาน หมายถึง การทำงานใน มศว เป็นจำนวนปี แบ่งเป็น 6 ระดับ คือ

(1) ต่ำกว่า 5 ปี (2) 5 - 10 ปี (3) 11 - 15 ปี (4) 16 - 20 ปี (5) 21 - 25 ปี (6) มากกว่า 25 ปี

ลักษณะงาน หมายถึง ลักษณะการปฏิบัติงานของข้าราชการแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติการสอน และ กลุ่มผู้ไม่ปฏิบัติการสอน

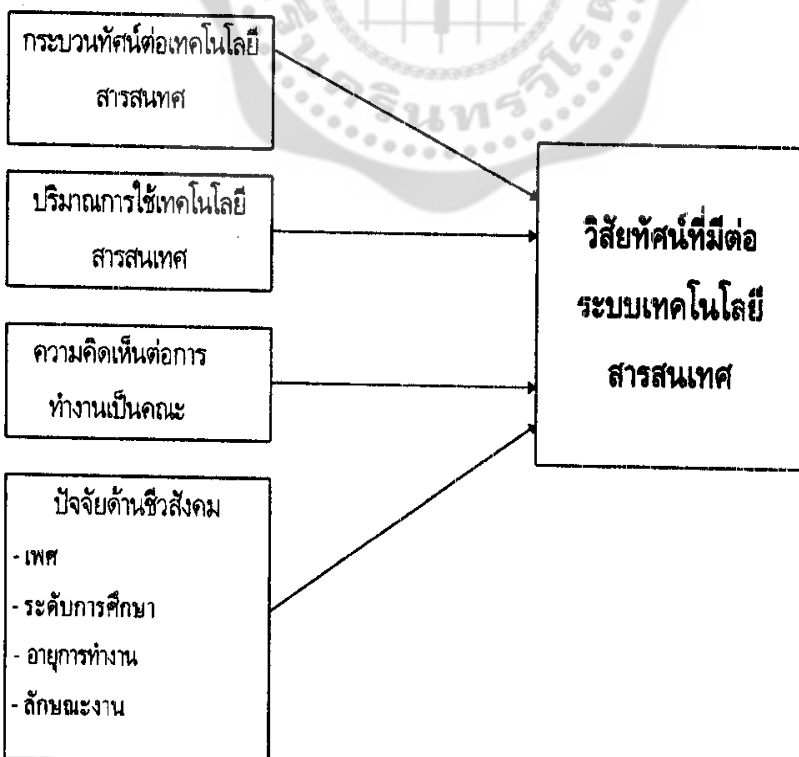
8. สมมุติฐานการวิจัย

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว สามารถสรุปเป็นสมมุติฐานการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. กระบวนทัศน์ต่อเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก

3. ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก
4. ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในเชิงบวก
5. ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีเพศต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน
6. ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่ำ
7. ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีอายุการทำงานต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่างกัน
8. ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีลักษณะงานที่แตกต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

9. กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 3 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กับตัวแปรด้านเพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่การสอน กระบวนทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ในบทนี้จะกล่าวถึงลักษณะของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวัดตัวแปรต่าง ๆ วิธีการเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการประจำของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งแบ่งออกเป็นข้าราชการสาย ก. จำนวน 900 คน ข้าราชการสาย ข. จำนวน 120 คน และข้าราชการสาย ค. จำนวน 261 คน รวมเป็นประชากรทั้งสิ้นจำนวน 1,281 คน ซึ่งแบ่งเป็นฝ่ายบริหารจำนวน 151 คน และข้าราชการที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหาร จำนวน 1,130 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้จากวิธีการสุ่มตามลำดับชั้นแบบไม่ใช้สัดส่วน (Disproportional Stratified Random Sampling) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้บริหาร สุ่มจากฝ่ายบริหารที่ปฏิบัติหน้าที่การสอน (ข้าราชการสาย ก.) ประมาณร้อยละ 50 และใช้กลุ่มประชากรทั้งหมดของฝ่ายบริหารที่ไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่การสอน (ข้าราชการสาย ข. และ สาย ค.) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน
2. กลุ่มข้าราชการ สุ่มแบบอิสระโดยใช้จำนวนประมาณร้อยละ 30 ของประชากรได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 305 คน (มีรายละเอียดแสดงในตาราง 1)

ตาราง 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการโดยแบ่งตามคณะ / สถาบัน / หน่วยงาน

สายปฏิบัติงาน	ผู้บริหาร		ข้าราชการ	
	ประชากร	ตัวอย่าง	ประชากร	ตัวอย่าง
สาย ก.	126	65	774	200
สาย ข.	7	7	113	35
สาย ค.	18	18	243	70
รวม	151	90	1130	305

เครื่องมือที่ใช้วัดตัวแปร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามวัดตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 2) กระบวนการทัศนต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ 5) ตัวแปรด้านชีวิตสังคม

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวัดตัวแปรด้านชีวิตสังคม (ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และลักษณะงาน) และ ด้านปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบเลือกตอบและเติมตัวเลขในช่องว่าง มีจำนวนทั้งหมด 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นการวัดตัวแปรด้านความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ กระบวนการทัศนต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คำถามจะเป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับ ตั้งแต่เห็นด้วยมากที่สุด ถึงไม่เห็นด้วยมากที่สุด คะแนนที่ให้สำหรับข้อคำถามเชิงบวก จะเป็น 5 คะแนน ถึง 1 คะแนน ตามลำดับ ถ้าเป็นข้อความเชิงลบ จะให้คะแนนกลับทางกัน คือ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน ตามลำดับ รายละเอียดของการวัดตัวแปรแต่ละตัวมีดังนี้

ด้านความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ข้อคำถามจะเป็นเรื่องของความชอบไม่ชอบในการที่จะทำงานร่วมกันเป็นคณะ การเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นคณะ ข้อคำถามจะมีทั้งหมด 5 ข้อ เป็นคำถามที่ดัดแปลงมาจากแบบวัดของ พาร์เวอร์ส และ รัสเซลล์ (Parverse & Russell, 1993) และ ฟอสเตอร์ (Foster, 1993) ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 5 - 20 คะแนน

ด้านกระบวนการทัศนต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อคำถามจะวัดองค์ประกอบ 2 ตัว คือ 1) ทัศนคติของบุคคลที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 2) สมมุติฐาน ซึ่งเป็นการคาดการณ์อนาคตในเชิงบวกต่อสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล และองค์กรเมื่อมีการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อคำถามจะมี 20 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองทั้งหมด โดยมีค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัด = .8907 ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 20 - 100 คะแนน

ด้านวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อคำถามจะวัดองค์ประกอบ 3 ตัว คือ 1) เป้าหมายต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ การวัดในข้อกำหนดที่บุคคลหรือองค์กรมีไว้เพื่อให้ทราบถึงผลสำเร็จการกำหนดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ บุคคลและองค์กรต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต มีข้อคำถาม 10 ข้อ 2) ด้านภารกิจต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อคำถามจะวัดในเรื่องการตระหนักในการกำหนดกิจกรรมของบุคคลและองค์กรต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งระบุขอบเขตของการปฏิบัติการทั้งในปัจจุบันและอนาคต รวมทั้งการยอมรับ ความรับผิดชอบ และการทำประโยชน์เพื่อสังคมขององค์กรและบุคคล มีข้อคำถาม 10 ข้อ 3) ด้านค่านิยมร่วมต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ข้อคำถามจะวัดความสอดคล้องของค่านิยมของบุคคลกับองค์กร ที่เห็นวาระระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าต่อการนำไปปฏิบัติ มีความเหมาะสมและร่วมสมัย เมื่อเทียบกับองค์กรอื่น ๆ มีข้อคำถาม 10 ข้อ

ข้อคำถามที่วัดในด้านนี้ ผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้นเองโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีค่าความเชื่อมั่นรวมของแบบวัด = 0.9352 ผู้ตอบจะได้คะแนนอยู่ระหว่าง 30 - 150 คะแนน

เกณฑ์ในการพิจารณา ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ กระบวนการทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และระดับวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ คะแนนเฉลี่ยที่ได้จากการวัดจะอยู่ในช่วง 1 - 5 คะแนน เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลความหมายในงานวิจัยนี้ มีดังต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	ต่ำกว่า 1.5	หมายถึง ไม่ดี, น้อย
	1.51 - 2.5	หมายถึง ไม่ค่อยดี, ค่อนข้างน้อย
	2.51 - 3.5	หมายถึง ดีปานกลาง
	3.51 - 4.5	หมายถึง ดีค่อนข้างมาก
	4.51 ขึ้นไป	หมายถึง ดีมาก

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวน 5 ท่าน (ดังรายชื่อในภาคผนวก)
2. ทดค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (Discrimination) โดยใช้เทคนิค 27% ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ในการคำนวณค่า t แล้วคัดเลือกข้อที่มีอำนาจจำแนกสูงมาใช้ (ค่า $t \geq 1.75$)
3. การหาความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ ในการคำนวณ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9352

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ออกหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังทุกหน่วยงานของ มศว และได้ส่งแบบสอบถามไปยังคณะ/สถาบัน/หน่วยงาน โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามอย่างอิสระใน 1 สัปดาห์ จากนั้นได้รวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ก่อนนำข้อมูลไปวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ใช้สถิติพื้นฐานในการบรรยายลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
2. ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2, 3, 4
4. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t-test เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 5, 8
5. การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 6, 7

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ในตอนที่ 1 นำเสนอลักษณะโดยทั่วไปในภาพรวมของกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอทั้งตัวแปรลักษณะทางชีวสังคม ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความความคิดเห็นในการทำงานเป็นคณะ กระบวนการทัศน และวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของผู้บริหารและข้าราชการของ มศว ในตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานในแต่ละข้อเรียงตามลำดับของสมมุติฐานที่นำเสนอไว้ในบทที่ 2 โดยมีวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว เป็นตัวแปรตาม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและข้าราชการทั้งสิ้น 395 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้น 285 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 72.15 ของกลุ่มตัวอย่าง แยกเป็นแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 268 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 94 และแบบสอบถามที่ไม่มีความสมบูรณ์ 17 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 6 จึงใช้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 268 ฉบับ เพื่อนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ดังปรากฏผลในตารางที่ 2 - 5

ตาราง 2 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่าอนุปริญญา	14	5.2
อนุปริญญา	7	2.6
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	75	28
ปริญญาโท	127	47.4
ปริญญาเอก	44	16.4
ไม่ได้ระบุ	1	0.4
รวม	268	100

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโทมากที่สุดจำนวน 127 คน (ร้อยละ 47.4) รองลงมาคือระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวน 75 คน (ร้อยละ 28) ระดับปริญญาเอกจำนวน 44 คน (ร้อยละ 16.4) และระดับต่ำกว่าปริญญาตรีจำนวน 21 คน (ร้อยละ 7.8)

ตาราง 3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างตามอายุการทำงาน

อายุการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5 ปี	51	19
5 - 10 ปี	29	10.8
11 - 15 ปี	39	14.6
16 - 20 ปี	48	17.9
20 - 25 ปี	51	19
มากกว่า 25 ปี	49	18.3
ไม่ได้ระบุ	1	0.4
รวม	268	100

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุการทำงานต่ำกว่า 5 ปี และ 20 - 25 ปี มีจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือ มีอายุการทำงานมากกว่า 25 ปี 16 - 20 ปี และ 5 - 10 ปี ตามลำดับ จะสังเกตได้ว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละช่วงอายุนั้น จะมีสัดส่วนแตกต่างกันไม่มากนัก

ตาราง 4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มผู้บริหารและข้าราชการตามลักษณะงาน เพศ และจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ตัวแปรที่ศึกษา	ผู้บริหาร	ข้าราชการ	รวมรายด้าน	รวม
จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	57 (21.3%)	211 (78.7%)	-	268 (100%)
ลักษณะงาน -ปฏิบัติการสอน (คน)	41 (15%)	133 (50%)	174 (64.93%)	268
-ไม่ได้ปฏิบัติการสอน (คน)	16 (6%)	78 (29%)	94 (35.07%)	(100%)
เพศ -ชาย (คน)	20 (7.5%)	67 (25%)	87 (32.5%)	268
-หญิง (คน)	37 (13.8%)	144 (53.7%)	131 (67.5%)	(100%)
จำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ				
-จำนวนคนที่ใช้ IT (คน)	43 (16.05%)	144 (53.73%)	137 (69.78%)	268
-จำนวนคนที่ไม่ใช้/ไม่ตอบ (คน)	14 (5.22%)	67 (25%)	81 (30.22%)	(100%)

จากตาราง 4 พบว่า เมื่อจำแนกตามตัวแปรลักษณะงาน เพศ และจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติหน้าที่การสอน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และมีจำนวนผู้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าผู้ไม่ใช่

ตาราง 5 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรต้นที่ศึกษาแยกตามกลุ่มผู้บริหาร ข้าราชการ และบุคลากร มศว

ตัวแปรที่ศึกษา	ผู้บริหาร			ข้าราชการ			บุคลากร มศว		
	X	SD	N	X	SD	N	X	SD	N
ปริมาณชั่วโมงที่ใช้ IT / สัปดาห์	9.7	11.47	43	10.65	9.96	144	10.43	10.30	187
ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็น คณะ	3.58	0.52	57	3.7	0.61	211	3.68	0.59	268
กระบวนการที่มีต่อ IT	4.02	1.05	57	3.92	1.12	211	4.00	1.11	268

จากตาราง 5 พบว่า บุคลากร มศว มีปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉลี่ย 10.43 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ โดยกลุ่มข้าราชการมีปริมาณชั่วโมงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สูงกว่ากลุ่มผู้บริหารเล็กน้อย ด้านความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ พบว่า บุคลากร มศว มีความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะในทางบวก และอยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มข้าราชการมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มผู้บริหารเล็กน้อย ด้านกระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ พบว่า บุคลากร มศว มีกระบวนการที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก โดยกลุ่มผู้บริหารมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มข้าราชการเล็กน้อย

ตอนที่ 2 การทดสอบทางสถิติตามสมมติฐาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติสามารถนำเสนอข้อมูลตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ตาราง 6 แสดงจำนวนค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ จำแนกตามกลุ่มบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ

กลุ่ม	X	SD	N	แปลความหมาย
บุคลากร มศว	4.16	1.67	268	มีวิสัยทัศน์ที่ดี
ผู้บริหาร	4.17	1.71	57	มีวิสัยทัศน์ที่ดี
ข้าราชการ	4.16	1.66	211	มีวิสัยทัศน์ที่ดี

จากตาราง 6 พบว่า ทั้งกลุ่มผู้บริหารและข้าราชการล้วนมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

สมมติฐานที่ 2 กระบวนทัศน์ต่อเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในเชิงบวก

สมมติฐานที่ 3 ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในเชิงบวก

สมมติฐานที่ 4 ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะของผู้บริหารและข้าราชการใน มศว มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในเชิงบวก

ตาราง 7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สันระหว่างคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับ กระบวนทัศน์ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน

	กระบวนทัศน์	ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ
บุคลากรของ มศว	.906**	.030	.365**
ผู้บริหาร	.918**	.077	.511**
ข้าราชการ	.908**	.016	.335**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 7 พบว่า

- 1) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกระบวนการที่มิต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว กับ วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกกลุ่ม คือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .906, .913 และ .908 ตามลำดับ
- 2) ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกกลุ่ม คือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .030, .077 และ .016 ตามลำดับ
- 3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในทุกกลุ่ม คือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .365, .511 และ .335 ตามลำดับ

สมมติฐานข้อที่ 5 ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีเพศต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

ตาราง 8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของ บุคลากร มศว, ผู้บริหาร และข้าราชการ กับ เพศ

กลุ่มเปรียบเทียบ	X	df	t	Sig (2-tailed)
บุคลากรของ มศว				
- ชาย	4.14	266	-.451	.652
- หญิง	4.17			
ผู้บริหาร				
- ชาย	4.19	55	.190	.850
- หญิง	4.16			
ข้าราชการ				
- ชาย	4.12	209	-.625	.533
- หญิง	4.17			

จากตาราง 8 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ของค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการกับเพศ

สมมติฐานที่ 6 ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูงกว่าข้าราชการที่มีระดับการศึกษาต่ำ

ตารางที่ 9 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และ ข้าราชการ กับ ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ผู้บริหาร			ข้าราชการ			บุคลากร		
	X	SD	N	x	SD	N	X	SD	N
ต่ำกว่าอนุปริญญา	-	-	-	3.88	1.17	14	3.88	1.17	14
อนุปริญญา	-	-	-	3.90	0.93	7	3.90	0.93	7
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	4.27	0.68	6	4.13	1.65	69	4.14	1.60	75
ปริญญาโท	4.15	1.53	31	4.21	1.56	96	4.20	1.55	127
ปริญญาเอก	4.18	2.18	20	4.24	2.26	24	4.21	2.20	44
ไม่ระบุ	-	-	-	4.59	-	1	4.59	-	1
รวม	4.17	1.71	57	4.17	1.66	211	4.16	1.67	268

ตาราง 10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับ ระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	Sig
บุคลากรของ มศว				
ระดับการศึกษา	5	3.706	1.343	.246
ส่วนที่เหลือ	262	2.759		
ผู้บริหาร				
ระดับการศึกษา	2	.292	.097	.908
ส่วนที่เหลือ	54	3.021		
ข้าราชการ				
ระดับการศึกษา	5	3.99	1.467	.202
ส่วนที่เหลือ	205	2.72		

จากตาราง 10 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ของค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการกับระดับการศึกษา

สมมติฐานที่ 7 ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีอายุการทำงานต่างกันจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

ตาราง 11 แสดงจำนวน ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับอายุการทำงาน

อายุการทำงาน	ผู้บริหาร			ข้าราชการ			บุคลากร		
	X	SD	N	X	SD	N	X	SD	N
ต่ำกว่า 5 ปี	4.45	0.90	3	4.05	1.95	48	4.07	1.92	51
5 - 10 ปี	3.53	4.15	3	4.17	1.67	26	4.11	2.02	29
11 - 15 ปี	4.16	1.70	5	4.18	1.46	34	4.17	1.46	39
16 - 20 ปี	4.20	1.79	12	4.23	1.23	36	4.22	1.37	48
20 - 25 ปี	4.21	1.30	20	4.30	1.30	31	4.26	1.29	51
มากกว่า 25 ปี	4.18	1.64	14	4.10	2.02	35	4.12	1.91	49
รวม	4.18	1.71	57	4.16	1.66	210	4.16	1.67	267

ตาราง 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับ อายุการทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F	Sig
บุคลากรของ มศว				
อายุการทำงาน	5	2.392	.859	.509
ส่วนที่เหลือ	261	2.785		
ผู้บริหาร				
อายุการทำงาน	5	2.716	.923	.474
ส่วนที่เหลือ	51	2.944		
ข้าราชการ				
อายุการทำงาน	5	2.787	1.013	.411
ส่วนที่เหลือ	204	2.751		

จากตาราง 12 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ของค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการกับอายุการทำงาน สมมติฐานที่ 8 ผู้บริหารและข้าราชการใน มศว ที่มีลักษณะงานแตกต่างกัน จะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ กับลักษณะงาน

กลุ่มเปรียบเทียบ	x	df	t	Sig (2-tailed)
บุคลากรของ มศว				
- ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.14	251.525	-.785	.433
- ไม่ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.19			
ผู้บริหาร				
- ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.19	55	.269	.789
- ไม่ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.14			
ข้าราชการ				
- ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.13	205.177	-1.038	.300
- ไม่ปฏิบัติหน้าที่การสอน	4.20			

จากตาราง 13 ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ของค่าเฉลี่ยคะแนนวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการกับลักษณะงาน

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์ดังกล่าว กับกระบวนการที่คิดต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และตัวแปรด้านชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงานและลักษณะงาน

กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มผู้บริหารจำนวน 90 คน และกลุ่มข้าราชการประจำที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งในฝ่ายบริหารจำนวน 305 คน

การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวัดตัวแปร 5 ตัว ได้แก่ วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ แบบวัดกระบวนการที่คิดต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะ ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และแบบวัดลักษณะด้านชีวสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยด้วยการทดสอบค่าที และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง บุคลากรที่ใช้ในการศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท อายุการทำงานน้อยกว่า 5 ปี และ 20 - 25 ปี เป็นผู้ปฏิบัติการสอน และมีปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเฉลี่ย 10.43 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

สรุปผลการวิจัย

1. วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและข้าราชการในกลุ่มตัวอย่างมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว
2. ความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการที่คิดต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างกระบวนการที่คิดต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกลุ่มคือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง คือ .906, .918 และ .908 ตามลำดับ
3. ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มี

ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในทุกกลุ่ม คือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ผลการวิจัย พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกลุ่ม คือ บุคลากรของ มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง คือ .365, .511 และ .335 ตามลำดับ

5. การเปรียบเทียบวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยผู้บริหารและข้าราชการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีลักษณะทางชีวสังคมแตกต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและข้าราชการที่มีลักษณะทางชีวสังคม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน และลักษณะงานที่แตกต่างกันนั้น มีวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่แตกต่างกัน

6. ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ผลสรุปการรวบรวมข้อคิดเห็นจากคำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถาม สรุปได้เป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านการบริการ ด้านวิชาการ และด้านการวิจัย ซึ่งจะนำเสนอในหัวข้อปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะของแต่ละด้าน ดังต่อไปนี้

6.1 ด้านการบริหาร

ปัญหาและอุปสรรค

- รูปแบบกระบวนการบริหารและจัดการงานเทคโนโลยีสารสนเทศยังไม่สมบูรณ์เพียงพอ
- งบประมาณการสนับสนุนมีน้อย
- ยังขาดการวางแผนที่ดีและไม่มีความชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

-ควรมีการวางแผนงาน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างดี รัดกุม โดยคำนึงถึงงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด

-ควรเผยแพร่กิจกรรมและความก้าวหน้าต่าง ๆ ในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ ให้แก่บุคลากรของ มศว ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

-การส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรของ มศว เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้อย่างเต็มที่ และสามารถประสานงาน แก้ไข ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องให้หมดไปได้

6.2 ด้านการบริการ

ปัญหาและอุปสรรค

-อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการใช้งาน เครื่องคอมพิวเตอร์บางส่วนเก่าไม่สามารถใช้ร่วมกับระบบเครือข่ายได้

- การอบรมในเรื่องของเทคโนโลยีสารสนเทศยังมีน้อยไม่เพียงพอกับบุคลากร
- มีปัญหาในการใช้งานบ่อย ๆ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องยังไม่มีความพร้อมในการให้บริการ

มากนัก

- จำนวนคู่มือสำหรับเครือข่ายยังไม่เพียงพอสำหรับการให้ความสะดวกกับผู้ใช้

ข้อเสนอแนะ

- ควรพัฒนาระบบให้สามารถรองรับความต้องการของผู้ใช้บริการที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
- เพิ่มการอบรมเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับบุคลากรของ มศว
- ควรพัฒนาให้หน่วยงานอื่น ๆ สามารถติดต่อกับเครือข่ายได้โดยตรง เช่น คณะแพทย

ศาสตร์ที่โรงพยาบาลวชิรพยาบาล

- การบริการให้คำปรึกษาตลอดจนการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในงานเทคโนโลยีสารสนเทศควรมีการพัฒนาให้สูงขึ้นเพื่อประสิทธิภาพในการให้บริการ

6.3 ด้านวิชาการ

ปัญหาและอุปสรรค

- การพัฒนางานวิชาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ยังทำได้ไม่เต็มที่ ถึงแม้ว่าจะจัดว่า มศว มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย ทั้งนี้เนื่องจากยังขาดความพร้อมทางด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

- การพัฒนาบุคลากรของ มศว ในด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานเทคโนโลยีสารสนเทศ ควร มีแผนงานนโยบายที่ชัดเจนมากขึ้น
- ควรมุ่งงบประมาณมากขึ้น
- ควรจัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรมทางวิชาการ การใช้งาน การประยุกต์เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ากับงานอย่างสม่ำเสมอ มีการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง

-มีสถานที่สำหรับการฝึกอบรม โดยเฉพาะแก่บุคลากร มศว และบุคลากรสามารถศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง ทั้งในด้านของฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ และมีการติดตามข่าวสารความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อสามารถนำความรู้ไปใช้พัฒนางานได้ต่อไป

6.4 ด้านการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรค

-เนื่องจากเทคโนโลยีสารสนเทศยังเป็นเรื่องค่อนข้างใหม่สำหรับการทำวิจัย ปัญหาในด้านนี้จึงมีน้อย ในขณะที่ประเด็นการวิจัยยังมีอีกมาก โดยเฉพาะการวิจัยที่จะนำไปสู่การประยุกต์เพื่อนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสอน กับการบริการด้านองค์ความรู้กับสังคม ซึ่งยังต้องการผลการวิจัยสนับสนุนอีกมาก

ข้อเสนอแนะ

- ผู้บริหารควรสนับสนุนส่งเสริมการวิจัยทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น

-บทบาทในการทำวิจัยของบุคลากร มศว ควรมีมากขึ้นโดยกำหนดเป็นนโยบาย แผนงาน และงบประมาณ เพื่อให้บุคลากรสามารถศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม และสามารถทำวิจัยได้ รวมทั้งติดตามผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำผลการวิจัยมาพัฒนางานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผู้บริหารและข้าราชการ มศว มีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล คะแนนวิสัยทัศน์ของทั้งสองกลุ่มมีค่าใกล้เคียงกันมาก และอยู่ในระดับมีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะทั้งผู้บริหารและข้าราชการ มศว ต่างสนใจเทคโนโลยีใหม่ ๆ จึงจะเห็นได้จากการให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

2. กระบวนทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรใน มศว มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($r = .906, .918, .908$) และพบว่ามีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งในบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ นอกจากนี้คะแนนกระบวนทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ยังอยู่ในระดับดีด้วย ($X=4.00, 4.02, 3.92$) ซึ่งผลการศึกษาพบว่าสอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 6 กล่าวคือ กระบวนทัศน์ฯ มีความสัมพันธ์กับวิสัยทัศน์ฯ ของบุคคล กระบวนทัศน์ของบุคคลอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ของบุคคลได้ ซึ่งเมื่อบุคคลมีรูปแบบของทัศนคติและสมมติฐานต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ชัดเจนและเข้าใจลึกซึ้งถึงขอบเขตและวิธีการเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศแล้ว บุคคลก็จะมีวิสัยทัศน์ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ในระดับสูง

3. ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มศว ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มศว อยู่ในระดับ 10.43 ชั่วโมง/สัปดาห์ จัดเป็นปริมาณที่สูงพอสมควร ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ปริมาณการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับต่ำ และไม่พบนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 7 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปริมาณการใช้เกี่ยวข้องกับความรู้ ทักษะ และความชำนาญของผู้ใช้ ในขณะที่บุคลากร มศว ส่วนใหญ่ยังไม่มีความเชี่ยวชาญในด้านนี้มาก การใช้งานจึงอาจมีลักษณะใกล้เคียงกันดังที่ปรากฏผลจากการวิจัย

4. ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะของบุคลากร มศว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บุคลากร มศว มีความคิดเห็นที่ดีต่อการทำงานเป็นคณะ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r = .365, .335$) ในกลุ่ม บุคลากร มศว และข้าราชการ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ในกลุ่มผู้บริหาร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุกกลุ่มที่ศึกษา ดังนั้นผลการศึกษจึงสนับสนุนสมมติฐานข้อ 8 กล่าวคือ ความคิดเห็นต่อการทำงานเป็นคณะที่ดีจะมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสูง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอของ เบนนิส (Bennis.1995 : 14) ที่ว่าการทำงานเป็นคณะนั้นช่วยกำหนดวิสัยทัศน์ในองค์กร และการศึกษาของ ฮิคแมน (Hickman.1993 : 3751 - A) ที่ศึกษาเรื่อง "กรณีศึกษาการพัฒนาในระดับของโรงเรียน จากวิสัยทัศน์สู่ความจริง" ซึ่งศึกษาในกลุ่มผู้บริหารโรงเรียน พบว่า กลุ่มผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์และปฏิบัติตามวิสัยทัศน์จะมีวิธีการทำงานที่เน้นการทำงานรูปแบบเป็นคณะ มากกว่าการทำงานเป็นรายบุคคล เพราะการทำงานเป็นคณะนั้นเป็นการระดมความคิดเห็น และข้อสรุปต่าง ๆ หลายประการ ซึ่งมีลักษณะเป็นมโนคติ (Concept) ของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้งานโดยอาศัยเครือข่ายและระบบสื่อสารคมนาคมเข้ามาช่วยจึงเป็นความสัมพันธ์ที่แยกออกจากกันได้ยาก

5. ความแตกต่างของตัวแปรทางชีวสังคมที่มีผลต่อวิสัยทัศน์

5.1 วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ เพศชายมีวิสัยทัศน์ฯ ไม่แตกต่างจากเพศหญิง

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า บุคลากร มศว เพศชายและเพศหญิงมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่แตกต่างกันทั้งในกลุ่มข้าราชการ และบุคลากร มศว เพศหญิงมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว สูงกว่า เพศชายเล็กน้อย ส่วนในกลุ่มผู้บริหาร เพศชายมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว สูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5 กล่าวคือ ตัวแปร เพศ ไม่มีผลต่อความแตกต่างของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว อย่างชัดเจน ของบุคลากรใน มศว ผลการวิจัยที่พบเป็นความแตกต่างเพียงเล็กน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในเรื่องของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น บุคลากรของ มศว ทั้งเพศชายและหญิง มีโอกาสในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเท่า ๆ กัน ความสนใจในเรื่องดังกล่าวมีมากพอ ๆ กัน จึงทำให้ระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อเทคโนโลยีสารสนเทศไม่แตกต่างกันมาก

5.2 วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรใน มศว ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีวิสัยทัศน์ฯ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บุคลากรใน มศว ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้ง ในส่วน

บุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยพบผลกลุ่มที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สูงกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีเล็กน้อยเท่านั้น ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 6 กล่าวคือ ระดับการศึกษาไม่ได้มีผลต่อความแตกต่างอย่างชัดเจนของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มศว ผลที่พบเป็นความแตกต่างแต่เพียงเล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เนื่องจาก บุคลากร มศว ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่จบการศึกษาในระดับสูงทั้งสิ้น (ปริญญาตรีขึ้นไป) มีเพียง 7.8 % ของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี อย่างไรก็ตาม ในทุกระดับของการศึกษา พบว่า บุคลากรของ มศว มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในระดับที่สูง คือมีคะแนนระหว่าง 3.88 - 4.59 (คะแนนเต็ม 5) นอกจากนี้ โดยนโยบายของ มศว ได้ให้การสนับสนุนและส่งเสริมในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน มศว โดยเปิดอบรมการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นประจำทุกเดือนและขยายเครือข่ายบัวศรีไปในทุกหน่วยงาน และเปิดโอกาสให้บุคลากรในทุกระดับได้รับการอบรมฯ ส่งผลให้บุคลากรในทุกระดับการศึกษามีวิสัยทัศน์ที่ดีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ทำให้ผลของการศึกษานั้นพบผลไม่ชัดเจนตามแนวคิดทฤษฎี

5.3 วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว อายุการทำงานแตกต่างกัน (ประสบการณ์ในการทำงาน) จะมีวิสัยทัศน์ ๖ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บุคลากร มศว ที่มีอายุการทำงาน (ประสบการณ์ในการทำงาน) ต่างกัน มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในบุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยพบผลกลุ่มที่มีอายุการทำงานระหว่าง 16 - 25 ปี มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว สูงกว่าเล็กน้อยในกลุ่มที่มีอายุการทำงานที่ต่ำกว่าและสูงกว่า ในทุกกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ผลการศึกษาที่พบไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 7 กล่าวคือ อายุการทำงาน ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างอย่างชัดเจนของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ซึ่งผลที่พบเป็นเพียงความแตกต่างที่เล็กน้อยเท่านั้น ทั้งนี้ผลการศึกษาไม่เป็นไปตามสมมติฐานเนื่องจาก เรื่องของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่และทันสมัย และเริ่มใช้ในวงการการศึกษาในรูปแบบของเครือข่ายการศึกษา การศึกษาทางไกล และการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (ครรชิต มาลัยวงศ์.2540 : 37 - 62) ทาง มศว เริ่มเปิดการใช้งานเครือข่ายบัวศรีอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2539 (สุณี รักษาเกียรติศักดิ์.2539 : 3) ซึ่งนับว่าไม่นานนัก ดังนั้น บุคลากรของ มศว ถึงแม้จะมีอายุการทำงานแตกต่างกัน แต่การได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรงแล้ว บุคลากรส่วนใหญ่จะเรียนรู้และมีประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวพร้อม ๆ กัน จึงเป็นไปได้ว่า ระดับวิสัยทัศน์ที่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากร มศว ระหว่างนี้จึงอยู่ในระดับที่ไม่แตกต่างกันอย่างชัดเจน

5.4 วิสัยทัศน์ที่มีต่อระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ของบุคลากร มศว ที่มีลักษณะงาน (สอนกับไม่สอน) ต่างกัน มีระดับวิสัยทัศน์๖ ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า บุคลากรใน มศว ที่มีลักษณะงานแตกต่างกัน มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งในกลุ่ม บุคลากร มศว ผู้บริหาร และข้าราชการ โดยพบว่า กลุ่มที่มีลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติหน้าที่การสอน มีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ต่ำกว่าเล็กน้อยว่ากลุ่มที่มีลักษณะงานที่ไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่การสอน ในกลุ่มบุคลากร มศว และ กลุ่มข้าราชการ ส่วนในกลุ่มผู้บริหาร นั้นให้ผลตรงกันข้าม ผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานในข้อ 8 กล่าวคือ ลักษณะของลักษณะงานที่แตกต่างกัน ไม่ได้ส่งผลทำให้เกิดความแตกต่างอย่างชัดเจนของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ซึ่งผลที่พบเป็นความแตกต่างเล็กน้อย ทั้งนี้ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับสมมติฐานเนื่องจาก ลักษณะของบุคลากรใน มศว มีลักษณะของการปฏิบัติงานที่ไม่ได้มีรูปแบบที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน พฤติกรรมต่าง ๆ และบทบาทที่บุคลากรกระทำนั้นก็มีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกันงานทางด้านวิชาการและเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศเช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้บุคลากรมีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ที่ไม่แตกต่างกัน

จากผลการวิจัยทั้งหมดในงานการศึกษา "วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ" ในครั้งนี้ สรุปเป็นภาพรวมได้ว่า บุคลากรใน มศว สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่สูง นอกจากนี้บุคลากรใน มศว ยังมีรูปแบบของความคิดในการพิจารณา วิเคราะห์ และคาดการณ์ถึงความสำเร็จในอนาคตเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว และในรูปแบบของความคิดนั้น บุคคลมีความคิดเห็นในทางบวก ที่จะกระตุ้นให้ตนเองเกิดการพัฒนาเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาให้ มศว เป็น มหาวิทยาลัยที่มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่องและเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา โดยการศึกษาครั้งนี้ว่าวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในองค์ประกอบ 3 ประการ ซึ่งอธิบายว่าการที่บุคคลมีวิสัยทัศน์ที่ดีนั้นบุคคลจะต้องมี ค่านิยมร่วมในองค์กร มีภารกิจ ในการกำหนดกิจกรรมของบุคคลและองค์กร และต้องมีเป้าหมาย ที่จะกระทำเพื่อให้เกิดผลสำเร็จในเรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศขึ้นในอนาคต

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับวิสัยทัศน์กับความสำเร็จในองค์กร วิสัยทัศน์ร่วม เป็นวิสัยทัศน์ในองค์กรที่เกิดจากบุคลากรช่วยกันสร้างภาพอนาคตของหน่วยงาน ที่ทุกคนจะต้องทุ่มเทหนักแรงกายแรงใจ กระทำให้เกิดขึ้น (ชวินท์ ชัมมพันธ์กุล. 2540 : 11) ดังนั้นเมื่อมีวิสัยทัศน์ร่วมในองค์กรๆ ย่อมมีโอกาสสูงที่จะพัฒนาไปสู่ความสำเร็จได้โดยง่าย ทั้งนี้เพราะเมื่อบุคลากรมีวิสัยทัศน์อยู่ในใจเปรียบเสมือนบุคคลมีเป้าหมายที่จะพัฒนาตนเองร่วมไปกับองค์กร เพราะว่ามีวิสัยทัศน์จะช่วยสร้างความผูกพันและรวบรวมสมานฉันท์ระหว่างบุคลากรทุกคนในองค์กรเพื่อการพัฒนาไปสู่เป้าหมาย วิสัยทัศน์จะช่วยทำให้บุคคลในองค์กรได้เห็นภาพในอนาคตขององค์กรที่ควรจะเป็น ดังนั้น องค์กรซึ่งสามารถวางแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์นั้น โดยไม่ต้องปฏิบัติในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ต่อความสำเร็จนั้น (Duke.1987 : 50 - 52) จากผลการศึกษา

วิจัยในครั้งนี้ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุการทำงาน ลักษณะงาน ไม่มีผลต่อความแตกต่างอย่างชัดเจน ของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของบุคลากรใน มศว จากผลการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานการวิจัย จึงสรุปได้ว่า บุคลากรของ มศว มีวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกันสูง จนไม่อาจถือว่ามี ความแตกต่างกันในระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ข้อค้นพบนี้ถือได้ว่าการที่ บุคลากรของ มศว ไม่มีความแตกต่างในเรื่องของระดับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ทำให้การพัฒนาองค์กรในเรื่องเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นไปได้อย่างต่อเนื่องและเหมาะสมเนื่องจากทาง มศว ได้ส่งเสริมการเปิดอบรมในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่เสมอและเปิดโอกาสให้ทุกคนได้รับการ อบรมดังกล่าว ฉะนั้นองค์กรจึงสามารถที่จะวางนโยบายและแผนงานที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาในองค์กรได้ อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่าบุคลากรของ มศว (สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา) มีระดับวิสัยทัศน์ที่มี ต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว ในระดับสูง แสดงว่า บุคลากรใน มศว มีความพร้อมที่จะพัฒนาตนเองเพื่อความสำเร็จของ มศว ในการพัฒนาองค์กรได้ อีกทั้งมีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ และความเปลี่ยนแปลงของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศได้เป็นอย่างดี และอยู่ในสภาพที่พร้อมที่จะพัฒนาให้เกิดการบริหาร บริการทางวิชาการ ตลอดจนการวิจัยในเรื่องดังกล่าวได้อย่างดีต่อไป

การนำผลการวิจัยไปใช้ในองค์กร

1. ข้อเสนอแนะต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานใน มศว บุคลากรในมหาวิทยาลัยจะต้องพัฒนาตนเองให้ เหมาะสมกับสภาพการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งผลจากการวิจัย พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีปริมาณการเทคโนโลยีสารสนเทศในปริมาณที่สูง และมีความสนใจตลอดจนมีวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบ เทคโนโลยีสารสนเทศที่ดี และมีความสอดคล้องกันกับภาพรวมขององค์กร องค์กรควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรในการพัฒนาตนเองในเรื่องเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ดีขึ้น

2. ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารของ มศว ผลการศึกษา พบว่า บุคลากรของ มศว มีวิสัยทัศน์ที่มีต่อ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ดี การที่บุคลากรมีวิสัยทัศน์ที่ดีเป็นสิ่งที่บ่งบอกว่าบุคลากรมีความพร้อมที่จะ พัฒนาตนเองในเรื่องเกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ หากมีโอกาสมะมีการวางแผนงานการพัฒนาใน เรื่องดังกล่าวให้ดีขึ้น ผู้บริหารสามารถนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนและกำหนดนโยบาย เพื่อเป็น กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากรและระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งอาจจะใช้แนวทางในการปฏิบัติ ดังนี้

2.1 จัดให้มีนโยบายที่จะพัฒนางานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เช่น

- กำหนดนโยบาย วางแผนการบริหารงานและการปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ อย่างต่อเนื่องและเหมาะสม มีแผนแม่บท แผนการพัฒนาในระยะสั้น ระยะยาว ตลอดจนการประเมิน ผลความก้าวหน้าของการพัฒนาทั้งระบบและบุคลากร

- จัดองค์กร บุคลากรที่ชำนาญและเชี่ยวชาญในเรื่องระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับการให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ภายใน มศว ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมการจัดอบรมระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้กับบุคลากรของ มศว ทุกคน ในส่วนที่จะนำไปใช้กับการทำงานประจำ ทั้งในเรื่องของระบบและโปรแกรมสำเร็จรูป และการจัดอบรมจะต้องสามารถให้บริการกับบุคลากรของ มศว ได้อย่างทั่วถึง ตลอดจนมีแผนงานการจัดอบรมล่วงหน้าและมีการประชาสัมพันธ์ที่ดี

2.2 กำหนดให้มีวิสัยทัศน์ร่วมในองค์กรสำหรับประเด็นเรื่องการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว และประชาสัมพันธ์ให้ทราบทั้งหน่วยงาน เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมที่จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ไปสู่ความเป็นระบบสากลในอนาคตอันใกล้

3. ให้โอกาสและสนับสนุนการศึกษา ค้นคว้า และการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน มศว โดยเฉพาะการประยุกต์ระบบเพื่อให้งานที่ปฏิบัติอยู่เดิมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. องค์กรของ มศว ไม่ว่าจะเป็นองค์กรทางการบริการ บริหาร หรือองค์กรทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ควรจะได้มีการประสานงานกันในการวางแผน กำหนดบทบาทของงานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อการพัฒนาระบบของมหาวิทยาลัย โดยอาศัยบุคลากรของ มศว ให้เป็นประโยชน์ในการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกระบวนการยอมรับนวัตกรรมกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. ควรจะศึกษาถึงความแตกต่างระหว่างวิสัยทัศน์ของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เปรียบเทียบกับกลุ่มที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ควรจะศึกษาวิสัยทัศน์ในองค์ประกอบย่อย ๆ อย่างละเอียด เช่น ค่านิยมร่วมในองค์กร ซึ่งเป็นตัวแปรที่สำคัญที่จะทำให้เกิดความคิดเห็นที่ดีต่อองค์กรของตนเอง
4. ควรจะศึกษาวิสัยทัศน์ของบุคคลใน มศว ในวิสัยทัศน์ที่มีต่องานด้านอื่น ๆ ทั้งในแง่ของการศึกษาเชิงสำรวจ หาคความสัมพันธ์ ตลอดจนศึกษาทฤษฎีในการพัฒนาวิสัยทัศน์ของบุคคลด้วย
5. ควรจะมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการพัฒนาตนเองในทักษะของการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับวิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ว่ามีความสัมพันธ์หรือสอดคล้องกันหรือไม่ อย่างไร

ข้อจำกัดในการทำวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “วิสัยทัศน์ที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารและข้าราชการ มศว มีข้อจำกัดในการทำวิจัย ดังนี้

1. เนื่องจากการศึกษาถึงตัวแปรเรื่องวิสัยทัศน์เป็นการศึกษาถึงลักษณะภาพขององค์กรในอนาคตในจินตนาการของบุคคล ดังนั้น การศึกษาและการตีความถึงวิสัยทัศน์จึงเป็นสิ่งที่กระทำได้ยาก ในงานวิจัยครั้งนี้ อาศัยแนวคิดในเรื่องวิสัยทัศน์ของนักวิชาการบางท่าน จึงอาจไม่ตรงกับแนวคิดของนักวิชาการอีกหลายท่านได้
2. งานวิจัยในครั้งนี้ใช้กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาเฉพาะบุคลากรของ มศว เท่านั้น และจุดเน้นของการศึกษาคือ วิสัยทัศน์ของบุคคลมากกว่าในส่วนของเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงทำให้ผลการศึกษาในเรื่องนี้ยังไม่ครอบคลุมและชัดเจนเท่าที่ควร
3. การเก็บข้อมูลไม่ได้มีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคลากรของ มศว ในประเด็นเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งในการศึกษาถึงวิสัยทัศน์ส่วนใหญ่จะใช้การศึกษาเชิงคุณภาพที่มีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและการสังเกตกลุ่มตัวอย่างจากสภาพการณ์จริง
4. การเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้ ทำการเก็บข้อมูลจากบุคลากร มศว ในระดับผู้บริหาร ข้าราชการ ซึ่งการเก็บข้อมูลจากการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวนั้น ประสบปัญหาในเรื่องของเวลา และความพร้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม จึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ประมาณร้อยละ 60 เท่านั้น

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ว่องวัฒนะสิน และ ศรีศักดิ์ จามรมาน. (2540). "อินเทอร์เน็ตกับเด็กไทยในศตวรรษที่ 21," ใน เอกสารประกอบการสัมมนาในงาน "Family Festival". ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ วันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2540, โดย บริษัท แพลน พับลิชซิง จำกัด.
- การุณ เลี้ยวศรีสุข. (2538, ตุลาคม - ธันวาคม). "การสร้างวิสัยทัศน์สำหรับองค์กร," วารสารมหาวิทยาลัยมหิดล. 2 (4) : 348 - 352.
- กฤษมันต์ วัฒนาดำรงค์. (2540, มกราคม-มีนาคม). "การพัฒนาคุณภาพของการเรียนการสอนด้วยไอที," วารสารพัฒนาเทคนิคการศึกษา. 9 (21) : 11 - 15.
- กิติมา บริติติติก. (2529). ทฤษฎีการบริหารองค์กร. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2539). ดิจิตแห่งศตวรรษที่ 21 : แนวคิดปฏิรูปการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ชัคเชส มีเดีย.
- คณะกรรมการเทคโนโลยีสารสนเทศแห่งชาติ. (2540, กันยายน). "โครงการศึกษา สำรวจ ออกแบบและจัดทำรายละเอียดโครงการเครือข่ายสารสนเทศเพื่อพัฒนาการศึกษา," เอกสารเผยแพร่ ไอที ปรีทัศน์. 5 (9) : 1 - 3.
- करणิต มัลลียงค์. (2539, มกราคม - กุมภาพันธ์). "ปรัชญาการศึกษาในยุคไอที (ตอน 2)," วารสาร NECTEC. 2 (8) : 34 - 40.
- (2540). รวมบทบรรยายเพื่อการสร้างวิสัยทัศน์ในงานไอที ทักษะไอที. กรุงเทพฯ : กองบริการสื่อสารสนเทศ ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ.
- โครงการการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. (2540, กรกฎาคม). "แนวคิดทางการศึกษา," จัดหมายข่าวการศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์. 1 (2) : 1 - 4.
- งามตา วินันทานนท์. (2534). จิตวิทยาสังคม. เอกสารประกอบการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- จรัส สุวรรณเวลา และ คณะ. (2540). บนเส้นทางอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉลอง ทับศรี. (2538, กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม). "เทคโนโลยีสารสนเทศ : อิทธิพลต่อสังคมไทย," สุทธิปริทัศน์. 9 (27) : 27 - 28.
- ชัยพร ฉัตรศิริ . (2534). "ระบบสารสนเทศกับการบริหาร," เอกสารประกอบการสัมมนา เรื่อง การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ (Information Resource Management). ณ ห้องประชุมชั้น 4 กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและการพลังงาน. กรุงเทพฯ : NECTEC, วันที่ 21 - 22 มีนาคม.
- ชินท์ ชัมมนันท์กุล. (2540, มิถุนายน). "องค์กรแห่งการเรียนรู้," วารสารไทยพาณิชย์เรียนรู้. 1 (7) : 2.

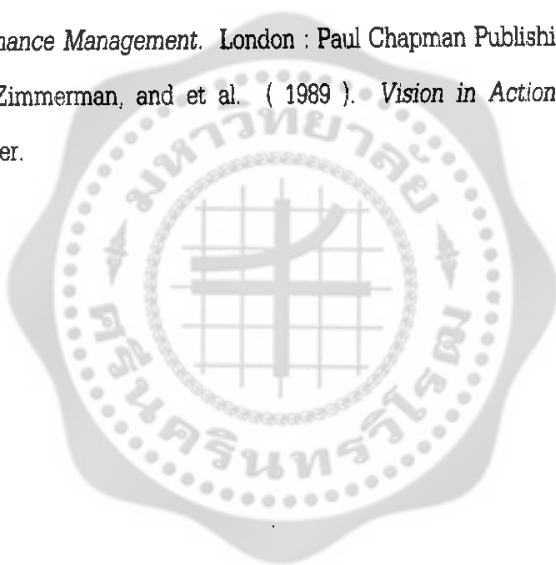
- ภารดี ศิริบุรี. (2525). องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ต่อการใช้นวัตกรรมทางการสอนของอาจารย์วิทยาลัยครูในกลุ่มนครหลวง. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- บุษย์ศักดิ์ ชมแสน. (2535). การเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษา : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการยอมรับหลักสูตรประถมศึกษาฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533 ของผู้บริหารโรงเรียน. รายงานการวิจัย. สกลนคร : คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยครูสกลนคร. ถ่ายเอกสาร.
- ยีน ภู่วรรณ. (2538, กุมภาพันธ์-พฤษภาคม). "เทคโนโลยีกับการศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์," วารสารสุทธิปริทัศน์. 9 (27) : 13 - 19.
- รวีวรรณ อังคนุรักษ์พันธุ์. (2533). การวัดทัศนคติเบื้องต้น. เอกสารคำสอนวิชา วม. 306. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ลัดดาวัลย์ เพชรไพโรจน์. (2539, กันยายน - ธันวาคม). "การพัฒนาอุดมศึกษาไทยสองทศวรรษหน้า," วารสารสุโขทัยธรรมาธิราช. 9 (3) : 116 - 120.
- ล้วน สายยศ และ อังคนา สายยศ. (2531). สถิติทางการศึกษา. ไทยวัฒนาพานิช.
- วรรณวิไล พูลสวัสดิ์. (2523). ปัญหาการสอนวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามแนว สสวท. ของครูโรงเรียนราษฎร์ ในเขตการศึกษา 6. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- วาง. ชาร์ล บี. (2538). วิสัยทัศน์ไอที. กอบชัย ช่างขนสาร แปลและเรียบเรียง. กรุงเทพฯ : แมคเกอร์-ฮิลล์ อินเตอร์เนชั่นแนล เอ็นเตอร์ไพรซ์ อิงค์.
- วิชัย เอียดบัว. (2534). ลักษณะจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับนวัตกรรมทางวิชาการของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ วท.ม. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- วิทยากร เชียงกูล. (2539). Vision 2020 จินตภาพ สำหรับผู้บริหารและสังคมไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มีงมิตร.
- (2540). พจนานุกรม ศัพท์เศรษฐกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- วิรุพท บุนยะไวจ์โรจน์. (2537). ระดับการยอมรับนวัตกรรมและการรับรู้คุณค่าของนวัตกรรมการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ ของครูคณิตศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- วีระ สุภากิจ. (2539). ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ .
- (2539). "การจัดการทรัพยากรสารสนเทศ," เอกสารประกอบการสัมมนา กระบวนวิชาศาสตร์เทคโนโลยีและพลังงาน. 21 - 22 มีนาคม.

- ศิริวรรณ เสรีรัตน์. (2540). *ศัพท์การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพฯ : บริษัทวิสิทธิ์พัฒนา จำกัด.
- และ คณะ. (2539). *การบริหารเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ : บริษัทวิสิทธิ์พัฒนาจำกัด
- ศูนย์สารสนเทศ สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ. (2538). *สารสนเทศ ศษ.2538*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สมเชาว์ เนตรประเสริฐ. (2538). "เทคโนโลยีการศึกษา ทันสมัยใกล้ตัว," *วารสารสุทธิบริษัท*. 9 (27) : 34 - 39, กุมภาพันธ์-พฤษภาคม.
- สร้อยตระกูล ดิทยานนท์ อรรถมานะ. (2530). *แปลจาก เอ็ดการ์ เอช. ชายน์. จิตวิทยาองค์กร*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สฤตจิตคุณ กิตติยากร. (2540). *ประมวลศัพท์ธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรจน์ แผงยัง. (2536). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการยอมรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีการศึกษาของนักฝึกอบรมในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . ถ่ายเอกสาร.
- สุนี รักษาเกียรติศักดิ์. (2539). "บันทึก...จากผู้อำนวยการ"จดหมายข่าวสำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ *ประสานมิตร*. 2(6), 3 พฤศจิกายน - ธันวาคม.
- สุนันท์ วงศ์โรทัย. (2539). *วิสัยทัศน์สู่ความสำเร็จ คัมภีร์ยุทธศาสตร์ผู้บริหาร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มติชน.
- สุพัตรา สุภาพ. (2536). *สังคมและวัฒนธรรมไทย คำนิยม : ครอบครัวยุคใหม่*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- (2538). *สังคมวิทยา*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- สุวรรณมา เอี่ยมสุขวัญ. (2522). *การยอมรับนวัตกรรมทางการศึกษาของครูมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กองโครงการสังคม. (2539, เมษายน - มิถุนายน). "แผนพัฒนา ฉบับที่ 8 : การพัฒนาที่เน้น คน เป็นศูนย์กลาง," *วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา ฯ สหประชาชาติ*. 28 (2) : 3 - 9.
- สำเนา ขจรศิลป์. (2539). *มิติใหม่ของการจัดการนักศึกษา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อมรวิรัช นาคกรทรรพ. (2539). *ความฝันของแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ : บริษัท โรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด (มหาชน).
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. (2538, กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม). "เทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์กับองค์กรแห่งการเรียนรู้," *วารสารสุทธิบริษัท*. 9 (27) : 20 - 34.

- อรรถพล ตริตานนท์. (2539). "ระบบสารสนเทศทางการบริหารบุคคล," *วารสารไมโครคอมพิวเตอร์*. 136 : 189-193.
- อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ. (2538, เมษายน - มิถุนายน). "ความต้องการใช้สารนิเทศทางวิชาการ : มุมมองของนักวิชาการและนักการเมือง," *วารสารห้องสมุด*. 39 (2) : 61.
- Baron, Robert A. and Byrne, Donn. (1994). *Social Psychology : understanding Human Interation*. 7th ed. Massachusetts : A Division of Simon & Schuster.
- Barth, Roland S. (1991) *Improving School form Within : Teacher, Parent, and Principals can Make the Difference*. San Francisco : Jossey - Bass Publisher.
- Beare, and et al. (1999). *Creating an Excellent School*. New York : Routledge.
- Bennis Warren, Biederman Patricia W. (1997). *Organizing Genius*. New York : Addison-Wesley Publishing.
- Blumberg and Greenfield. (1986). *The Effective Principal : Perspective on School Leadership*. 2nd ed. Boston : Allyn and Bacon, Inc.,
- Bridges, Michael Thomas. (1992, September). "Teachers Perception of School Effectiveness and Principal Vision," *Dissertation Abstracts International*. 52 (03) : 669.
- Braun, Bruce Jerry. (1991). "An Analysis of Principal Leadership Vision and Its Relationship to School Climate," *Dissertation Abstracts International*. 52 (04 A) : 1139.
- Caldwell and Spink. (1988). *The Self - Manging School*. London : The Falmer Press.
- Charmonman, Srisakdi and Wongwatanasin, Kanokwan. (1996). "The Role of Infomation Technology in Education Development in Thailand," in *Country Report presented to ASAIH Annual Meeting held in Australia*. 12 - 14 June 1996.
- Daniels, John L. and Daniels Caroline N. (1993). *Global Vision*. New York : McGraw-Hill Inc.,
- Davis S. and Davidson B. (1991). *2020 Vision*. New York : Simon & Schuster.
- Davis, Thomas L. (1989). "The Relationship between Satisfaction with Leadership and School Climate in Randomly Rural Geogia Public Elementary School," *Dissertation Abstracts International*. 52 (10 A) : 3115.

- Duke, Daniel L. (1987). *School Leadership and Instructional Improvement*. New York : Random House.
- FeKete, Donald. (1991, September). " The Dimensions of Vision in Educational Leadership." *Dissertation Abstracts International*. 52 (03) : 755.
- Galbreath, J. (1997). The Internet : Past, Present, and Future. *Educational Technology*. 37 (6), 39 - 45.
- Hickman, Craig R. and Silva A. Michael. (1984). *Creating Excellence : Managing Corporate Culture, Strategy and Change in the New Age*. New York : New American Library.
- Hickman, Jane W. (1993, May). "From vision to Reality : A Case study of the Initial Developmant of Mountain Pointe High School," *Dissertation Abstracts International*. 53 (11) : 3751-A.
- Foster, Timothy R.V.. (1993). *101 Great Mission statements*. London : Kogan page limited.
- Lock, Edwin A. and Associate. (1991). *The Essence of Leadership : The Four Keys to Leading Successfully*. New York : Lexcington Books.
- Manasse, Lorri A.. (1984, February). "Principals as Leaders of High - Performing Systems," *Educational Leadership*. 41 (5).
- Manasse. (1986). "Vision ans Leadership : Paying Attention to Intention," *Peabody Journal of Education*. 63 : 150 - 171 ; Fall.
- McConnell, Lonnie Lane. (1992, January). "Visionary Leadership and Managerial Leadership in Secondary School Principals," *Dissertation Abstracts International*. 52 (7) : 235-A.
- Morris, Daniel and Brandon Joel. (1993). *Re-Engineering Your Bussiness*. New York : McGraw Hill. Inc.
- Nanus Burt. (1992). *Visionary Leadership*. San Francisco, California : Josser-Bass Inc., Publishers.
- Quigley. Joseph V. (1993). *VISION : How Leadersd Develop it share it and Sustain it*. New York : McGraw - Hill. Inc.,
- Parverse, Paul and Russell, Deborah. (1993). *Love Your Job*. New York : O'reilly a Associates, Inc.

- Roth, Gene.L. (1995). "Information Technology and Workplace Learning," *New Directions for Adult and Conditinuing Education*. 68 : 75 - 85.
- Sheive, Tinelli Linda and Schoenheit Marian B. (1987). "Vision and the Work Life of Education Leaders," *Leadership : Examining the Elusive*. Yearbook of the Association for Supervision and Curriculum Development.
- Smith B., Abbe L. (1993, May). "Vision as a Factor in Principals Time Allotment," *Dissertation Abstracts International*. 53 (11) : 3768-A.
- Trethowan, David M. (1991). *Managing with Appraisal Achieving Quality School through Performance Management*. London : Paul Chapman Publishing Ltd.,
- Tregoe, B.B., Zimmerman, and et al. (1989). *Vision in Action*. New York : Simon & Schuster.

ภาคผนวก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม
แบบสอบถามในการวิจัย
ค่าอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ดร.สุณี รักษาเกียรติศักดิ์
รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. ดร. นงนุช ชาญปรีชเวทวงศ์
รองผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
3. ดร. ชนิษฐา รุจิโรจน์
อาจารย์พิเศษ สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ดร. วีระ สุภากิจ
อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ดร. พรรณี บุญประกอบ
อาจารย์ประจำ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง วิทยาลัยที่มีต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร
และข้าราชการในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว (ข้อ 1 - 5)

ตอนที่ 2 ข้อคิดเห็น ความรู้สึก พฤติกรรม ที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว (ข้อ 1 - 55)

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

โปรดตอบคำถามทุกข้อ โดยขีดเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. ระดับการศึกษา 1) ต่ำกว่าอนุปริญญา 2) อนุปริญญา
 3) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 4) ปริญญาโท
 5) ปริญญาเอก 6) อื่น ๆ (โปรดระบุ.....)
3. อายุการทำงาน 1) ต่ำกว่า 5 ปี 2) 5 - 10 ปี
 3) 11 - 15 ปี 4) 16 - 20 ปี
 5) 21 - 25 ปี 6) มากกว่า 25 ปี
4. ท่านเป็นข้าราชการ 1) สาย ก. 2) สาย ข.
 3) สาย ค.
5. ใน 1 สัปดาห์ท่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศรวม ชั่วโมง / สัปดาห์
 (เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ คอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่ายบัวศรี (อินเทอร์เน็ต WWW E-mail)
 ระบบสารสนเทศในห้องสมุด เป็นต้น)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็น ความรู้สึก พฤติกรรมที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว
โปรดขีดเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดและกรุณาตอบทุกข้อ
ซึ่งการเลือกตอบจะถือเกณฑ์ดังนี้

- ระดับความคิดเห็น
1 หมายถึง	เมื่อท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความในประโยค
2 หมายถึง	เมื่อท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความในประโยค
3 หมายถึง	เมื่อท่าน เฉย ๆ กับข้อความในประโยค
4 หมายถึง	เมื่อท่านเห็นด้วยกับข้อความในประโยค
5 หมายถึง	เมื่อท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความในประโยค

ตัวอย่าง

ข้อความ	ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ก. ท่านมีความพอใจบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว		/			
ข. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในทุกหน่วยงาน				/	

ข้อ ก. เลือกตอบระดับความคิดเห็นที่ 4 แสดงว่าท่านเห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว โดยท่านมีความพอใจในบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบสารสนเทศของ มศว

ข้อ ข. เลือกตอบระดับความคิดเห็นที่ 2 แสดงว่าท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความดังกล่าว โดยการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศไม่มีความสำคัญในทุกหน่วยงาน

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ท่านคิดว่าการทำงานเป็นคณะทำให้งานมีประสิทธิภาพมากกว่าการทำงานคนเดียว					
2. ท่านชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นเพราะจะทำให้ผลงานออกมาดี					
3. การทำงานเป็นคณะทำให้ท่านได้เรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ และประสบการณ์ที่มีคุณค่า					
4. ท่านคิดว่างานของท่านไม่เหมาะที่จะให้คนอื่นมาร่วมงานด้วย					
5. ท่านชอบสอบถามเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานในแผนกของท่านกับเพื่อนร่วมงานอยู่เสมอ					
6. ท่านชอบพบปะและพูดคุยถึงความก้าวหน้าทางด้านคอมพิวเตอร์กับบุคลากรที่เชี่ยวชาญคอมพิวเตอร์อยู่เสมอ					
7. ท่านคิดว่าการลงทุนที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว เป็นสิ่งที่คุ้มค่า					
8. ท่านเชื่อว่าในเร็ว ๆ นี้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการปฏิบัติงานของท่าน ดังนั้นท่านจึงคิดจะไปเรียนหรือรับการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม					
9. งานด้านการเรียนการสอนควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้					
10. มศว ควรปรับเปลี่ยนระบบงานโดยประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไปเพื่อการสร้างระบบและการกระจายงานที่ดี					
11. ท่านคิดว่าการมีคอมพิวเตอร์ใช้ช่วยให้ท่านทำงานสะดวกสบายขึ้น					
12. ถ้า มศว นำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในระบบงานจะช่วยให้ท่านทำงานที่ได้อัตโนมัติขึ้น					
13. ท่านคาดหวังว่าระบบเทคโนโลยีสารสนเทศจะทำให้การพัฒนางานของ มศว ทัดเทียมกับต่างประเทศได้					
14. คอมพิวเตอร์ ช่วยให้การดำเนินงานในหน่วยงานของท่านสะดวกและรวดเร็วขึ้น					
15. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยให้ผู้บริหารประเมินข่าวสาร ได้รอบคอบมากขึ้น					
16. ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการงานด้านการบริการนิสิตและบุคคลทั่วไป					
17. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศช่วยแก้ปัญหาในงานและช่วยให้ท่านทำงานที่ได้อัตโนมัติขึ้น					
18. ท่านเชื่อว่าในอนาคต มศว จะมีแผนและนโยบายที่ดีสำหรับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในระยะยาวอย่างชัดเจน					
19. ท่านคิดว่าบุคลากรของ มศว จะสามารถจัดให้มีการเรียนการสอนโดยผ่านระบบอินเทอร์เน็ตได้ในอนาคตอันใกล้					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
20. การนำเอาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประยุกต์ใช้ในวงการศึกษาเป็นแนวทางที่ถูกต้อง					
21. การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมีความสำคัญในทุกหน่วยงาน					
22. ถ้าท่านเป็นผู้บริหารระดับสูงท่านจะสนใจทำการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้ก้าวหน้าไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางการศึกษา					
23. ในอนาคตบุคลากรใน มศว จะสามารถนำสารสนเทศที่มีอยู่มาใช้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	มี				
24. ถ้ามีการให้บริการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศใน มศว อย่างกว้างขวาง ในอนาคต ท่านจะสามารถใช้บริการด้านนี้ได้อย่างเต็มศักยภาพ					
25. งานทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศควรได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากทาง มศว มากขึ้น					
26. งานด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นงานที่น่าสนใจและมีความสำคัญต่อ มศว					
27. ในอนาคตควรจะมีการจัดประชุมวิชาการโดยใช้วีดิโอและโทรทัศน์ทางไกลเป็นสื่อเพื่อการพัฒนารูปแบบทางการศึกษาของ มศว					
28. การจัดการทรัพยากรทางวิชาการของ มศว ควรมีการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาผสมผสาน					
29. จากนโยบายการขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปสู่ภูมิภาค มศว ควรจะต้องสร้างระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพสูง					
30. มศว ควรส่งเสริมให้บุคลากรและนิสิตสามารถให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ อินเทอร์เน็ต มัลติมีเดีย ได้อย่างเต็มศักยภาพ					
31. ท่านคิดว่าท่านมีอายุมากเกินไปและไม่เหมาะสมที่จะต้องไปเรียนรู้ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ					
32. ถ้าหากท่านจะต้องประยุกต์ใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกับงานในหน้าที่ของท่าน คิดว่าเป็นเรื่องที่ท่านลำบากใจมาก					
33. เทคโนโลยีสารสนเทศจะต้องมีส่วนช่วยเหลือเรื่องต่าง ๆ ในหน่วยงานท่านอย่างแน่นอน เช่น การวางแผน					
34. ท่านเชื่อมั่นว่าเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยเปลี่ยนวิธีการทำงานการบริหารของท่านดีกว่าเดิม					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
35. ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศส่งเสริมให้งานวิจัยมีคุณภาพมากขึ้น					
36. ควรจะมีโครงการนำร่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนของ มศว อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรทางการศึกษาเกิดการตื่นตัว					
37. ควรมีการรณรงค์และส่งเสริมให้นิสิตของ มศว รู้จักค้นหาค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง โดยการค้นคว้าผ่านระบบอินเทอร์เน็ต					
38. มศว ต้องมีส่วนในการพัฒนาให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการพัฒนาฐานข้อมูล และระบบการเรียนการสอนผ่านระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ					
39. มศว ควรให้ความสำคัญกับหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดมาตรฐานการสั่ง จัดหา และการบริหารดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศภายใน มศว					
40. งานทางด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในปัจจุบันนับว่าเป็นการเริ่มต้นปฏิรูประบบทางการศึกษาที่น่าสนใจ					
41. ท่านพอใจกับการบริการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว					
42. การเก็บข้อมูลด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศนั้น ความยุ่งยากจะเกิดขึ้นเฉพาะการดำเนินการในช่วงต้น ๆ เท่านั้น					
43. มศว สามารถที่จะพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยตัวเองอย่างมีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสารสนเทศ					
44. ควรมีการรณรงค์ส่งเสริมให้บุคลากรใน มศว นำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงานให้มากยิ่งขึ้น					
45. มศว จะต้องมีการผลิตและพัฒนาบุคลากรทางด้านสารสนเทศอย่างเพียงพอสำหรับการพัฒนางานเทคโนโลยีสารสนเทศ					
46. มศว ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและประโยชน์ของเครือข่ายข้อมูล					
47. เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยปลูกเร้าให้บุคลากรทุกฝ่ายตื่นตัวและเกิดความพอใจในการปรับปรุงระบบงานของตนเอง					
48. ท่านต้องการให้บุคลากรในหน่วยงานของท่านนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เสมอ					
49. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเรื่องที่ค่อนข้างเข้าใจยากและนำมาใช้ได้ไม่น้อย ไม่คุ้มค่าต่อการลงทุน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
50. หน่วยงานทุกหน่วยงานใน มศว จะต้องสามารถเผยแพร่ข่าวสารประชาสัมพันธ์ ผลงานของตนเองสู่สังคมหรือองค์กรอื่น ๆ ได้โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
51. ควรให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น เพื่อการพัฒนา เทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว					
52. ต้องเร่งพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้กับ เทคโนโลยีสารสนเทศ					
53. ผู้บริหารควรจะสร้างหรือชักชวนให้ผู้ที่บังคับบัญชาเห็นคุณค่าของการนำเทคโนโลยี สารสนเทศไปใช้ในการเรียนการสอน การบริหาร และการบริการนิสิต					
54. การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศแก่บุคลากรของ มศว มีส่วนทำ ให้การพัฒนางาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศดีขึ้นได้อย่างรวดเร็ว					
55. เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นจินตนาการทางการพัฒนาที่ท้าทายความคิดและ การปฏิบัติงานของท่านเป็นอย่างดี					

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ มศว.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณในความกรุณาเสียสละเวลาของท่านเป็นอย่างยิ่ง